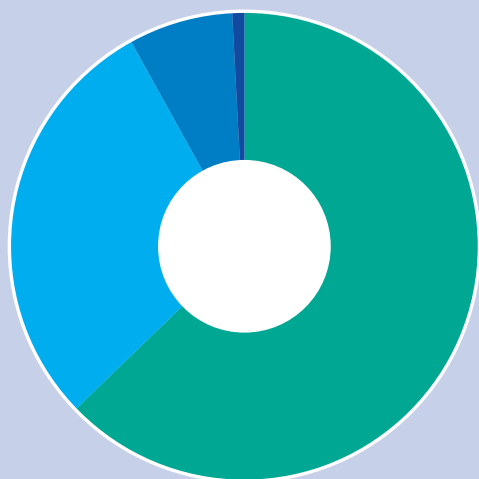

TARTU VALLA KUUKIRI

AASTAST 1996

TARTU VALLA EELARVE 2024

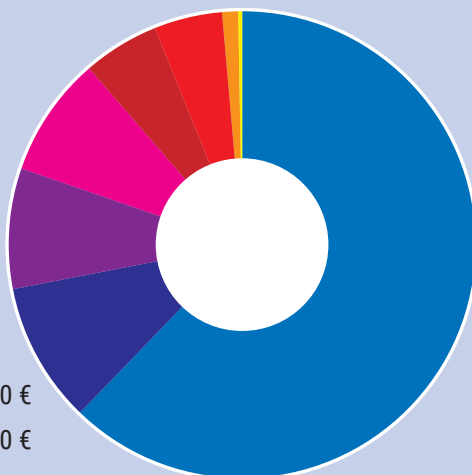
Millest raha tuleb?

maksutulu	19 700 000 €
riigieelarve eraldis	9 203 000 €
teenused	2 241 700 €
muud tegevustulud	215 000 €
TULUD KOKKU	31 359 700 €

Kuhu raha läheb?

haridus	17 563 400 €
vabaaeg, kultuur	2 782 600 €
majandus	2 350 000 €
sotsiaalne kaitse	2 340 800 €
keskkonnakaitse	1 484 000 €
üldvalitsemine	1 327 100 €
elamumajandus	344 400 €
tervishoid	17 000 €
avalik kord ja julgeolek	5 600 €
KULUD KOKKU	28 214 900 €

**Tartu Vallavolikogu kinnitas
2024. a Tartu valla eelarve**

lk 6

lk 4

Raadi hariduskeskus tuleb!

1264
hääletajat1651
hääletSINU HÄÄL
KOGUKONNA PEAKSI!

TARTU VALLA KAASAVA EELARVE HÄÄLETUSE TULEMUSED

• Kõrveküla Välijõusaal

381 häält

• Tabivere Põhikooli õuealale madalseisukusrada

lk 9

**2024. a kaasava
eelarve tulemused**

lk 10

**Tabivere Lasteaed
Rõõmula on valmis**

lk 12

**Jääaja Keskus on Eesti
muuseumite kõrgliigas**

TARTU VALLA KUUKIRI

AASTAST 1996

Kuukirjas avaldatakse eelmisel kuul valda sündinud ja meie seast lahkunute andmeid. Lehte lisatakse nende laste nimed, kelle vanemad on vallale nime avaldamiseks andnud loa.

Toimetusel on õigus vajadusel tekstidele teha keelekorrekture.

Kõige uuemad uudised Tartu vallas toimuvast leiad **Tartu valla kodulehelt** ning **Tartu valla** või **Kuukirja Facebooki lehtedelt**.

Ära unusta alla laadida **Tartu valla äppi!** Äpi kaudu saab vallale edastada oma mõtteid ja teavitada parandust vajavatest objektidest.

Skanni QR-kood
Tartu valla äpi
allalaadimiseks!

Väljaandja: Tartu Vallavalitsus ja Volikogu

Toimetus: Ekas OÜ e-post: kuukiri@tartuvald.ee

Peatoimetaja: **Katrin Sisask** Tel. 5627 0280
(E-R 17.00–20.00)

Toimetaja / reporter: **Kaisa Kreela**

Küljendaja / fotograaf: **Rasmus Karja** Tel. 510 3479
(E-R 9.00–17.00)

Tartu valla Kuukiri ilmub tasuta.

Kuukirja saab elektrooniliselt lugeda valla koduleheküljel aadressilt:

tartuvald.ee/tartu-valla-kuukiri

või ajakirjana Issuust (numbrid kuni mai 2023):

issuu.com/tartuvallakuukiri

Veebruari Kuukirjas avaldatavaid kaaskirju ja reklaame ootab toimetus **1. veebruariks**.

Jälgi Kuukirja tegemisi ka Facebookis:

facebook.com/TartuVallaKuukiri

Oled huvitav ettevõtte Tartu vallas või tead inimest või tegu, mis vääraks kajastust? Saada vihje Tartu valla Kuukirjale!

Tartu Vallavalitsus

Haava tn 6, Kõrveküla alevik,
Tartu vald, 60512 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 8.00–12.00 ja 12.30–18.00.

Tel. 510 6363, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Tabivere teeninduspunkt Tabivere Päevakeskuses

Same tee 1, Tabivere alevik,
Tartu vald, 49127 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 8.30–12.00.

Tel. 510 6363, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Laeva teeninduspunkt

Väänikvere tee 8, Laeva küla,
Tartu vald, 60608 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 13.00–16.30.

Tel. 5302 6608, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Piirissaare teeninduspunkt

Valla, Tooni küla,
Tartu vald, 62603 Tartumaa.

Vastuvõtt T kell 9–10, muul ajal kokkuleppel,

Tel. 529 4630 **e-post:** toomas.lindjärv@tartuvald.ee
tartuvald.ee, piirissaare@tartuvald.ee

Trükk: AS Ecoprint
Tiraaž: 6000

Trükitud keskkonnateadlikkus trükkiettevõttes Ecoprint

20.12.2023 vallavolikogu istungil vastu võetud otsused ja määrused

Kadri Linamägi, Tartu valla personali- ja dokumendihalduse spetsialist

MÄÄRUS

Määrus nr 22 – Tartu Vallavolikogu 21.09.2022 määruse nr 16 „Hea Hariduse Fondi moodustamine ja fondist toetuste andmise kord“ muutmine

§ 1. Tartu Vallavolikogu 21.09.2022 määruse nr 16 „Hea Hariduse Fondi moodustamine ja fondist toetuste andmise kord“ § 6 lg 1 muudetakse ja sõnasatakse järgmiselt:

„(1) Õppeaastajooksul on kolm taotlusvoor: 15. september, 15. jaanuar ja 1. aprill.“.

§ 2. Tartu Vallavolikogu 21.09.2022 määruse nr 16 „Hea Hariduse Fondi moodustamine ja fondist toetuste andmise kord“ § 8 lg 1 muudetakse ja sõnasatakse järgmiselt:

„(1) Fondist antakse toetust järgmiselt:
1) kuni 1000 eurot – üksikute õpilaste, gruppide, rühmade või klasside tegevused;

2) kuni 2500 eurot – rühmade, klasside või kooliastmete vahelised koostööprojektid või tervet haridusasutust hõlmavad tegevused;

3) kuni 5000 eurot – haridusasutuste vahelised koostööprojektid.“.

Määrus nr 23 – Tartu valla 2024. aasta eelarve

Tartu valla 2024. aasta eelarve kogumaht on 41 663 900 eurot.

Vallavalitsusel lubatakse võtta laenu või emiteerida võlakirju investeringute katteks kokku kuni 8 500 000 euro ulatuses. Reservfondi suuruseks määratakse 150 000 eurot.

Raadi SA-le kompenseeritakse lasteadeade renoveerimiseks ja ehitamiseks võetud pangalaen põhivara sihtfinantseerimisena.

Tartu Valla Kommunaal OÜ-le kompenseeritakse koolibussi ostmiseks võetud kapitaliliising põhivara sihtfinantseerimisena

Lubada vallavalitsusel suunata kulud ümber eelarve tegevusala siseselt kululiikiide 15, 41, 45, 50, 55, 60, 65 lõikes. Lubada vallavalitsusel kanda eelarvesse sihtotstarbeliselt laekuvad tulud ja nende arvelt tehtavad kulud.

Kaasava eelarve osa suurus 2025. aasta eelarve koostamisel on 60 000 eurot ja ühe kaasava eelarve objekti maksumuse ülemmäär on 30 000 eurot.

OTSUSED

Otsus nr 73 – Loa andmine vallavara kasutusse andmiseks

Lubada Tartu Vallavalitsusel anda rendile Piirissaarel Tooni külas Klubi katastriüksusel, registriora 3462104, asuv klubihoone kuni viieks aastaks toitlustus- ja turismiteenuste osutamiseks võimalusega pikendada veel viieks aastaks. Rendilepingut ei pikendata ja võidakse öelda üles ennetähtaegselt, kui rentniku tegevuse tagajärjel on toimunud korduvad avaliku korra rikkumised.

Klubihoone anda rendile avalikul elektroonilisel enampakkumisel kujunenud tasu eest. Määrata enampakkumise alghinnaks 500 eurot.

Otsus nr 74 – Loa andmine kinnisasja omandamiseks

Lubada PSW Energy OÜ-l (registrikood 12407480) omandada Tartu vallas Voldi külas asuv Pajulille kinnistu (registriora 2901235, katastritunnus 77301:002:0342).

Otsus nr 75 – Vallavara omandamine

Omandada Tartu valla munitsipaalomandisse Tartu vallas Puhtaleiva külas asuv Puhtaleiva-Voldi kergtee L11 katastriüksus (katastriüksuse tunnus 79601:001:2545, kinnistusraamatu nr 28704, pindala 940 m², 100% transpordimaa). Katastriüksus soetatakse Tartu vallale hinnaga 0,57 eurot/m².

Otsus nr 76 – Eesti-Läti Interregi toetusmeetmest toetuse taotlemine

Anda Tartu Vallavalitsusele luba esitada taotlus Eesti-Läti Interreg piiriülese koostöö meetmesse Mõisavärava pargi arendamiseks.

Otsus nr 77 – Ostueesõiguse kasutamisest loobumine

Jätta kasutamata ostueesõigus Tartu vallas Vahi alevikus asuvate kinnistute Jõeküla tänav L4, registriora 24036050; Vägiheina tänav L1, registriora 24035650; Vägiheina tänav L3, registriora 24036150 ja Ängelheina tänav, registriora 24037850 omandamiseks Tartu valla munitsipaalomandisse.

Kuukirja lugejamängu võitjad:

Detsembri Kuukirjast leidis lugeja juba traditsiooniks saanud lugejamängu.

Mängus osalemiseks tuli leida detsembri Kuukirjast 6 lustlikku päkapikku. Päkapikud joonistas toimetusele illustraator Tiina Orav.

Mängus osales 28 inimest. Vallavalitsus otsustas neid kõiki premeerida Tartu valla memoriimänguga. Lisaks loositi välja kolmed kõrvaklapid ja kolm akupanka. Kõrvaklapid võitsid Silje Timofejeva, Kamille Küngas ja Evely Samun ning akupanga Marta Raudsepp, Helgi Rehk ja Annika Mazin.

Palju õnne kõigile võitjatele!

Otsus nr 78 – Nõusoleku andmine hoonestusõiguse koormamiseks hüpoteegiga

Anda nõusolek Tartu valla munitsipaalomandis olevat kinnistut, registriora 4828104, katastritunnusega 79601:001:1053, pindalaga 15081 m², aadressiga Ermi tn 13, Raadi alev, Tartu vald, Tartu maakond, maa sihtotstarbega ühiskondlike ehitiste maa (100%), koormava hoonestusõiguse (registriora 17851050) koormamiseks hüpoteegiga AS Swedbank kasuks.

Hüpoteek seada tingimusel, et hoonestaja EfTEN Ermi OÜ võtab hüpoteegi seadmise lepingus Tartu valla ees kohustuse seada hüpoteek selliselt, et sellega on tagatud üksnes EfTEN Ermi OÜ poolt AS-lt Swedbank saadav laen, sh intressid, mida kasutatakse 31.08.2020 sõlmitud lepingus „Hoonestusõiguse seadmise, ostueesõiguse seadmise ja asjaõiguslepingud“ tulenevate hoonestaja kohustuste täitmiseks, ja vastavast laenulepingust tulenevad kõrvalnõuded, ning tagada hüpoteegi kustutamine 1 kuu jooksul pärast tagatud laenulepingust tulenevate kohustuste täitmist.

Järgmine volikogu istung toimub 24.01.2024 algusega kell 16.00.

Istungeid on võimalik jälgida reaalsajas ja järelvaadata Tartu Vallavolikogu Youtube kanalilt. Jooksvat protokoll ning hääletustulemusi on võimalik jälgida www.volis.ee leheküljel. Volikogu istungite materjalid on avalikult kättesaadavad veebis: tartuvald.ee/et/volikogu-istungite-materjalid.

Raadi hariduskeskus tuleb!

Jarno Laur, Tartu valla vallavanem

2024. aasta saab olema Tartu vallale suurte haridusinvesteeringute aasta. Algab Raadi hariduskeskuse ehitus Keskuse teele.

„Tartu vald on kiirelt kasvav vald, kus õigupoolest ei erine alanud aasta mitte millegi poolest eelmistest. Oleme igal aastal suutnud oluliselt parandada oma haridusasutuste olusid. Valminud on kaks uut lasteaiamaja Raadil ja üks Maarja-Magdaleenas, mullu sai valmis Tabivere lasteaija põhjalik rekonstrueerimine, lisarühmad on ehitatud Lähtele. Hea mitu aastat on uutes koolimajades saanud õppida Kõrveküla ja Tabivere koolide õpilased.

Siiski on Raadi hariduskeskus eelmistest ettevõtmistest suurem oma mastaaibi poolest. Keskuse teele on plaanis rajada hooned 14-rühmalisele lasteaiale ja 6 paralleelklassiga põhikoolile. Tulevikus lisandub kompleksi ka spordihoone ja staadion. Ettevõtmise muudab eriliseks ka asjaolu, et kavandame kahe täiesti uue asutuse – lasteaija ja Raadi põhikooli loomist.

Oleme keskuse detailplaneeringu koostamisega läbinud kooskõlastuste ja arvamusaalalduste ringi ning planeering jõuab veel veebruaris avalikule väljapanekule. Koostöö naabrite ja kogukonna-

ga on olnud tihe ning konstruktiivne, mistõttu loodame detailplaneeringu kehtestada märtsis.

Paralleelselt detailplaneeringuga on usinalt töötanud arhitektide meeskond, et saada valmis lasteaiahoone projekt. Kiidan väga meie koostööpartnereid Arhitekt 11 Eestist ja Lundén Architects Soomest, kellega loome väga omanäolise hoone.

Tegutseme selle nimel, et 2025. aasta 1. septembril saaks Keskuse teel valmis lasteaiahoone, kus alustaksid tööd paralleelselt uus lasteaed ja uus põhikool. Esialgu saab poolest hoonest lasteaed 6 kuni 8 rühmaga ja poolest koolimaja. Eraldi koolimaja projekteerimine algab samuti sellel aastal, ent uue hooneni jõuame alles mõnede aja pärast. Seni toimub kooli õppetöö lasteaiamajas, mis arhitektuuriselt luuakse nii, et rühmaruume saab kasutada ka algklasside õppetöös.

Selleks, et õppetöö saaks alata 2025. aasta septembris, kavandame ehitusega alustada juba sügisel. Oludes, kus suuri ehitushankeid on jäänud vähemaks,

loodan, et osavõtt ehitushankest saab olema aktiivne ning toob vallale soodsa ehitushinna.

Lisaks Raadi hariduskompleksi projekteerimisele ja ehitamisele kavandame ka mitmeid väiksemaid, ent siiski olulisi investeeringuid, mis parandavad liiklusolusid – valmis saab Muuseumi tee ja Põhja pst ühendus, Möisa pst fooriristmik saab lisaõiduraja, kavandame ka teede tolmuwabaks muutmist ning Kärkna kergliiklustee ühendust Jõgeva maanteega. Loodame osaliselt rekonstrueerida ka haledas seisus vallamaja, uuendada Maarja-Magdaleena õpilaskodu ruumid ja panustada ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni rekonstrueerimisse Maarja-Magdaleenas ning mujalgi.

Kõik eelöeldu kehtib juhul, kui välised tingimused oluliselt ei muutu, sest oleme arvestanud teatud majanduslanguse mõjudega, kuid ka sellega, et vald kasvab pea samas tempos viimase viie aastaga ehk ca 450–500 inimese võrra aastas. 1. jaanuaril 2024 oli meid 13 226 vallakodanikku, mis on 479 võrra enam kui aasta eest.

Tartu Vallavalitsuse kehtestatud detail- planeeringud

| Tartu Vallavalitsus

Tartu Vallavalitsus teatab, et on oma 28.12.2023. a korraldusega nr 1673 kehtestanud Raadi alevis asuva Idaringtee, Kõrveküla-Tartu tee ja Koidutähe tänava vahelise ala detailplaneeringu.

Planeeringulahendus on koostatud lähtuvalt 2021. a läbiviidud planeeringuvõistluse võidutöö „Tagapõllust eeslinnaks“ põhimõtetest. Planeeringulahenduse kohaselt on planeeringualale kavandatud terviklik uus asum erinevate elamutüüpidega (korterelamud, riadalamud, kaksikelamud, üksikelamud) ning äri- ja ühiskondlike hoonetega. Planeeringualale jäävatest katastriüksustest moodustatakse 126 uut krunti ning planeeringu realiseerimisel tekib Tartu valda juurde ligikaudu 830 elamuühikut. Uue asumi keskele on planeeritud terviklik roheala (park), mille eesmärk on säilitada võimalikult looduslähedane ning loomuliku haljastusega keskkond. Samuti on alale ette nähtud lasteaia/

kogukonna hoone krunt. Planeeringu ala pindala on ligikaudu 62 ha. Planeeringu koostamise eesmärgid ning planeeringulahendus on kooskõlas Tartu valla üldplaneeringuga.

Praegu valdavalt looduslikuna olevale alale hoonestuse, tänavavõrgustiku ning nendega kaasnevate muude kõvakatttega pindade rajamine muudab senist olemasolevat keskkonda ning seetõttu on rakendatud planeeringulahenduse koostamisel mitmeid keskkonnasäästlikke printsiipe, nagu näiteks: tervikliku sademeveesüsteemi kavandamine s.h looduspõhiste lahenduste kasutamine võimalikult suures ulatuses, maksimaalselt vähesete suurte tehispindade planeerimine, jagatud parkimine, tervikliku roheala kavandamine/säilitamine.

Planeeritud tegevuste realiseerimisel ei ole ette näha olulist keskkonnamõju, kui rakendatakse planeeringus kirjeldatud leevendavaid meetmeid. Samuti ei seata ohtu inimeste tervist, vara või kultuuripärandit. Pidades kinni kõikidest detailplaneeringus esitatud nõuetest, võib tekkida planeeringu elluviimisel vaid ajutine negatiivne mõju, mis on tingitud ehitustegevuse iseloomust ning tunnetatav ehitusaegsel ajal.

Planeeringulahendus on ette nähtud ellu viia arendusetappide kaupa ja selleks on määratud vastavad arenduskvartalid.

Planeeringu kehtestamise korraldusega ja kehtestatud planeeringuga on võimalik tutvuda tööpäeviti Tartu Vallavalitsuses või Tartu valla koduleheküljel www.tartuvald.ee.

Tartu Vallavolikogu kinnitas 20. detsembri istungil 2024. a Tartu valla eelarve

Estrit Aasma, Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

20. detsembril toimunud Tartu Vallavolikogu istungil võeti vastu Tartu valla eelarve aastaks 2024, mille kogumaht on 41 663 900 eurot. Möödunud aastaga võrreldes kasvab eelarve 14%.

„Tartu vald on kiirelt kasvav vald, kus elanikkonna kasvuga sammu pidamiseks tuleb pidevalt investeerida uute lasteaia ja koolikohtade loomisse. Aasta suurimad investeeringud lähevadki haridusvaldkonda – kokku 5,6 miljonit eurot. See raha kulub Raadi hariduskeskuse arendamiseks, mille esimese osa ehk lasteaia ehitusega loodame alustada 2024. aastal,“ sõnas vallavanem Jarno Laur.

Valla põhitegevuse tulud on 2024. aastal 31 359 700 eurot, mis võrreldes 2023. aastaga on kasvanud 7%. Suurimaks tuluallikaks on maksutulu 19 700 000 eurot, sealhulgas üksikisiku tulumaks 19 400 000 eurot ja maamaks 300 000 eurot. Riigilt ja muudelt institutsiooni-

delt saadavaid toetusi on planeeritud 9 203 000 eurot. Tulu kaupade ja teenuste müügist on arvestatud 2 241 700 eurot. Muude tuludena on kavandatud 215 000 eurot.

Teede ja tänavate remondile ja korrashoiule kulub 700 000 eurot ja investeeringuteks 1 707 000 eurot. Koolide eelarved on kokku 9 427 100 eurot ja investeeringud koolidesse 1 432 700 eurot. Lasteaedade eelarved on kokku 7 080 800 eurot ja investeeringud hoonetesse 4 160 000 eurot. Huvihariduse ja huvikoolide, sealhulgas Tartu Valla Spordikooli eelarved on kokku 1 248 100 eurot. Ülevallalise spordi, hoonete ja rajatiste eelarve on kokku 748 000 eurot. Noortekeskuste eelarve on kokku 189 300 eurot. Raamatukogude eelarved on kokku 491 600 eurot. Ülevallalise kultuuri ja hoonete eelarve on kokku 715 300 eurot. Sotsiaalse kaitse eelarve on kokku 2 340 800 eurot.

Põhitegevuse kulud on käesoleval aastal 28 214 900 eurot. Antavaid toetuseid on planeeritud kokku 2 042 060 eurot, sealhulgas sotsiaaltoetused kokku 1 446 800 eurot ning sihtotstarbelised

eraldised juriidilistele ja füüsilistele isikutele kokku 595 260 eurot. Muud tegevuskulud on kavandatud 26 172 840 eurot, sealhulgas personalikulud 15 609 050 eurot, majandamiskulud 10 410 745 eurot ja muud kulud 153 045 eurot.

Investeeringuteks on kavandatud 10,3 miljonit eurot. Suurimaks investeeringuobjektiks on Raadi Hariduskeskuse lasteaia hoone, mille projekteerimise lõpetamiseks ja ehituseks on 2024. aastal ette nähtud 3 615 000 eurot. Eeldatavasti valmib hoone 2025. aasta sügiseks. Valla peamiseks tuluallikaks on osa elaniku makstud tulumaksust. Iga valda registreeritud elanik on oluline, et saaksime langetada õigeid otsuseid ja kujundada lasteaia- ning koolivõrku vastavalt nõudlusele. Tartu valla elanikuks registreerimisel hoolitsed ka enda, oma alaealiste laste ja eestkostetavate elukoha aadressi õigsuse eest rahvastikuregistris.

1.12.2023. aasta seisuga oli Tartu valda registreeritud elanikke 13 174. Registreeru Sinagi Tartu valla elanikuks juba täna!

22. jaanuarist tuleb Tartu maakonna liinibussiga sõites osta pilet

Tartu Vallavalitsus

Alates 22.01.2024 muutusid Tartu maakonnaliinid tasuliseks sõitjatele vanuses 20–62 aastat.

Tartumaa Ühistranspordikeskus annab teada, et alates 22. jaanuarist muutusid Tartu maakonnaliinid tasuliseks sõitjatele vanuses 20–62 aastat.

Üksikpileti hind on 2 eurot, kui pilet ostetakse bussis sularaha eest või pangakaardiga tasudes. Üksikpilet kehtib ühel sõidul ja ümberistumist ei võimalda.

E-pileti hind on 1,50 eurot ja seda piletit saab osta bussist ainult ühiskaardile (ühiskaardile peab olema eelnevalt laetud raha). E-pilet kehtib esimesest valideerimise hetkest 90 minuti jooksul, mis annab õiguse 90 minuti jooksul sama piletiga sõitu jätkata järgmiste maakonnaliinidega. Ümberistumisel on pilet kehtiv, kui uus valideerimine toimub 90 minuti jooksul. Kui 90 minutit saab täis sõidu ajal, saab ikka sõita liini lõpuni.

24 tunni pileti hind on 4,50 eurot ja selle pileti saab osta ühiskaardile veebist

(pilet.ee) või müügipunktist. Bussi sisenedes tuleb sõiduõiguse saamiseks ühiskaart valideerida ning 24 tunni arvestus algab esimest valideerimisest.

30 päeva pileti hind on 25 eurot ja pileti saab osta ühiskaardile veebist (pilet.ee) või müügipunktist. Bussi sisenedes tuleb ühiskaart igal sõidul valideerida.

Bussiga sõitmiseks kehtivad kõigi kujundustega ühiskaardid. Kui ühiskaart on juba olemas, siis uut kaarti ei ole vaja osta.

Ühiskaardile saab raha laadida veebis leheküljel pilet.ee

Kõik eelnimetatud piletid on kehtivad Tartumaa, Hiiumaa, Ida-Virumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Põlvamaa, Saaremaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa maakonnaliinidel. Tartumaal ostetud kuupiletiga saab sõita kõikide nimetatud piirkondade maakonnaliinidel.

Põlvamaa ja Võrumaa liinid lähevad tasulisele sõidule üle alates 1. aprillist 2024. a.

Isikud kuni 19. eluaastani ja alates 63.

eluaastast saavad maakonna liinibussidega sõita tasuta. Piletit ei pea ostma ka keskmise, raske ja sügava puudega isikud, osalise või puuduva töövõimega isikud, sügava puudega isiku saatja (koos sügava puudega isikuga), raske liikumis- või nägemispuudega isiku saatja (koos raske liikumis- või nägemispuudega isikuga), puudega lapse, kes ei ole saanud seitsmeaastaseks, saatja (koos puudega lapsega), Ukraina sõjapõgenikud vastavalt tasuta sõiduõiguse kehtivusele sõidukaardil.

Tasuta sõidu õigusega sõitjad peavad oma ühiskaardi isikustama. Seda saab teha veebilehel pilet.ee tasuta või müügipunktis tasu eest (R-kiosk, Tartu bussijaam). Tasuta sõidu õigusega isikul peab bussis kaasas olema soodustuse õigust tõendav dokument.

Piletiinfo Tartumaal telefonil 566 74747 (tööpäevadel kell 08.00–18.00).

Info Tartumaa maakonnaliinide sõiduplaanide kohta telefonil 5213 555 või sõiduplaaniportaalis www.peatus.ee.

Hajaasustuse programmi 2024. aasta taotlusvoor

Jana Serpak,
Tartu valla projektispetsialist

Hajaasustuse programmi 2024. aasta taotlusvoor avaneb 1. veebruaril. Taotlusi saab esitada kuni 1. aprillini. Programmi eesmärk on tagada hõreda asustusega maapiirkondades elavatele peredele paremad elutingimused ning aidata seeläbi kaasa inimeste püsimisele maal.

Hajaasustuse programmi Tartu valla kontaktisikuks on Jana Serpak. Taotlusi saab esitada elektrooniliselt e-posti aadressil jana.serpak@tartuvald.ee või paberkanalil tuua Tartu Vallavalitsusse (Haava tn 6, Kõrveküla alevik). Infot saab telefonil 521 8415. Kodanike vastuvõtt toimub teisipäeval kell 8.00–11.00 ja 12.30–18.00.

Hajaasustuse programmist toetavad valdkonnad on:

1. veesüsteemid;
2. kanalisatsioonisüsteemi;
3. juurdepääsutee;
4. autonoomsed elektrisüsteemid.

Toetatakse järgnevat:

- majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine;
- elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine;
- aastaringsest ligipääsetava juurdepääsutee rajamine;
- leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tin-

gimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Programmi tingimused.

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektile võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2025.
- Iga valdkonna jaoks võib programmist toetust saada üks kord kuue kalendriaasta jooksul.
- Ühele majapidamisele on maksimumne toetus kuni 6 500 eurot.
- Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.
- Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest

kuludest.

- Toetust on võimalik taotleda kohalikest omavalitsusest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku informatsiooni meetme tingimuste kohta.
- Töödega ei tohi alustada enne toetuslepingu sõlmimist.

Nõuetele vastavaid taotlusi hindab vallavalitsuse poolt moodustatud komisjon. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse hindamisjuhendi alusel, võttes arvesse järgmisi kriteeriume:

- investeringu vajalikkus ning tegevuste ja kulude põhjendatus;
- kuni 18-aastaste (k.a) majapidamises elavate isikute arv ning kohaliku omavalitsuse poolt eelistatud sihtrühmadesse kuuluvate majapidamises elavate isikute arv;
- taotletava toetuse suurus kasusaaja kohta;
- leibkonna jaoks laheneva kitsaskoha olulisus (lähitundes muuhulgas kohaliku omavalitsuse poolt seatud programmist toetatavate valdkondade prioriteetsusest).

Taotluse vorm koos lisadega on leitav Tartu valla veebilehelt:

<https://tartuvald.ee/hap2024>
Rohkem infot kõige vajaliku kohta leiab Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehelt: <https://www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm>

Alates 1. jaanuarist 2024 on biolagunevate jäätmete liigiti kogumine üle kogu riigi kohustuslik

Marjaliis Kivisaar, Tartu valla
keskkonnaspetsialist

Biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete liigiti kogumine on nüüdsest kohustuslik kõikide jäätmevaldajate jaoks. Kogutud jäätmed tuleb kas korraldatud jäätmeveo raames jäätmevedajale (AS Ragn Sells) üle anda või võimalusel tekkekoha kinnistul kompostida. Köögi- ja sööklajajäätmeid tohib kompostida ainult eramaja kinnistul. Korterühistud peavad oma jäätmed jäätmevedajale kogumismahutiga üle andma.

Kõik eramajade jäätmevaldajad, kes soovivad biolagunevad jäätmed oma kinnistul kompostida, peavad esitama kompostimise kohta teatise läbi SPOKU keskkonna või kirjalikult Tartu Vallavalitsuse e-posti aadressil tartuvald@tartuvald.ee

Teatises tuleb märkida:

- jäätmevaldaja nimi;
- kinnistu aadress;
- kontakttelefon ja e-posti aadress.

Kui jäätmevaldaja soovib biolagunevad jäätmed korraldatud jäätmeveo raames üle anda, siis tuleb pöörduda vedaja, AS Ragn-Sells, poole ja tellida endale vastav teenus.

Eramajade jäätmevaldajad, kes ei ole kompostimise teadet vallale esitanud ega kasuta jäätmevedaja poolt köögi- ja sööklajajäätmete äraveo regulaarset teenust, liidetakse köögi- ja sööklajajäätmete kogumismahutiga üleandmise kohustusega korraldatud jäätmeveo raames. Korraldatud jäätmeveo hanke tulemusena teostab Tartu vallas jäätmete kogumist ja vedu AS Ragn-Sells.

Küsimuste korral palume pöörduda: Marjaliis Kivisaar, keskkonnaspetsialist, 5309 4945 või marjaliis.kivisaar@tartuvald.ee

Korraldatud jäätmeveo teenustest ja hinnakirja muudatusest

Marjaliis Kivisaar, Tartu valla keskkonnaspetsialist

Korraldatud jäätmeveo raames on Tartu vallas jäätmevedaja AS Ragn-Sells, kelle Tartu vald on hanke korras välja valinud. Jäätmeseaduse järgi on korraldatud jäätmevedu kõigile kohustuslik. Iga tegevuse juures tuleb püüda jäätmeteket vältida või kui see ei ole võimalik, siis vähendada. Jäätmeid tuleb tekkekohas liigiti koguda, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses.

Alates 01.01.2024 muutusid korraldatud jäätmeveo raames kõikide teenuste hinnad seoses käibemaksumäära muutumisega 2% võrra. Alates 01.02.2024 muutub olmejäätmete üleandmise teenuse hind kallimaks. Uue hinnakirjaga saab tutvuda Tartu valla kodulehel ja AS Ragn-Sells kodulehel.

Korraldatud jäätmeveo raames on võimalik mitmeid erinevaid teenuseid tellida. Kõik teenused on tasulised, hinnakirjadega saab tutvuda Tartu valla kodulehel ja AS Ragn-Sells kodulehel.

Alljärgnevalt mõned näited, milliseid teenuseid on võimalik tellida.

– Biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete vedu.

Biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete liigiti kogumise kohustus jõustus üle riigi alates 01.01.2024. Kõigil jäätmevaldajatel on kohustus liigiti koguda köögi- ja sööklajajäätmeid. Jäätmed tuleb paigutada kogumismahutisse lahtiselt, biolagunevas kotis või paberkotis. Kortermajadel on kohustus omada biolagunevate jäätmete konteinerit, kuid eramajad võivad toidujäätmed ka kompostida. Eramajadel

on seega võimalus valida, kas anda oma toidujäätmed üle jäätmevedajale või kompostida. Info kompostimise kohta palun saata aadressile tartuvald@tartuvald.ee. Segaolemejäätmete konteinerisse biolagunevaid jäätmeid panna ei tohi.

– Aia- ja haljastusjäätmete vedu.

Alates 2024. aastast pikeneb aia- ja haljastusjäätmete veo teostamise periood ühe kuu võrra. Teenust saab tellida ajavahemikus 1. mai kuni 30. november. Haljastusjäätmed peavad olema pakitud kuni 150L läbipaistvatesse kottidesse, täidetuna kuni 10 kg. Veotellimuses tuleb kirjutada, millises koguses soovite haljastusjäätmeid üle anda, ja esitada tellimus aadressile tellimus@ragnsells.com.

– Pakendijäätmete vedu.

Pakendijäätmed on mis tahes pakend või pakendimaterjal, mis muutub pärast pakendi kasutamist jäätmeks. Pakendimaterjali liigid on järgmised: klaas, plastik, paber ja kartong (k.a kihiline kartong), metall, puit ja muu materjal. Pakendeid saab üle anda koti või konteineriga ja võimalik on ka naabriga ühismahuti kasutamine. Teenus on mõeldud nii eramajadele kui ka kortermajadele ja teenuse tellimiseks tuleb pöörduda AS Ragn-Sells poole.

– Suurjäätmete vedu.

Suurjäätmed on jäätmed, mida kaalu või mahu tõttu ei ole võimalik paigutada mahutisse, nagu mööbliesemed, vaibad, madratsid, kardinapuud, aknaraamid, kraanikausid jms. Suurjäätmetena ei käsitleta ehitusjäätmeid ning suuremõõtmelisi probleemtooteid, nagu autoromud või nende osad, ning elektri- ja elektroonikaseadmeid või nende jäätmeid ja muid

tootjavastutusega hõlmatud jäätmeid. Suurjäätmete veotellimus tuleb esitada aadressile tellimus@ragnsells.com. Tellimuses kirjutage, mida ja millises koguses soovite üle anda. Ühe suurjäätmete veokorra maksimaalne maht on kuni 5 m³.

– Klaaspakendite vedu.

Klaaspakendeid saab üle anda ainult konteineriga ja teenust saavad tellida nii korteriühistud kui ka eramajade omanikud. Olmejäätmete konteinerisse klaaspakendeid panna ei tohi. Lubatud on ka ühismahutite kasutamine. Teenuse tellimiseks tuleb pöörduda AS Ragn-Sells poole.

– Paberi ja kartongi vedu.

Paberit ja kartongi saab üle anda ainult konteineriga ja teenust saavad tellida nii korteriühistud kui ka eramajade omanikud. Olmejäätmete konteinerisse paberit ja kartongi panna ei tohi. Lubatud on ka ühismahutite kasutamine. Teenuse tellimiseks tuleb pöörduda AS Ragn-Sells poole.

Segapakendeid ja klaaspakendeid on võimalik viia Tartu valla eri piirkondades asuvatesse avalikesse konteineritesse. Konteinerite asukohad on märgitud kaardile, mis on leitav Tartu valla kodulehelt.

Lisaks tuletame meelde, et ka 2024. aastal saavad Tartu valla elanikud kasutada Tartu linna jäätmejaamasid Jaama ja Selli tänaval. Jäätmejaamade hinnakirjad on leitavad Tartu valla kodulehel ja Tartu linna kodulehel.

Alates 01.01.2024 tohib avalikel üritustel toidu serveerimiseks kasutada vaid korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu

Tartu Vallavalitsus

Alates 01.01.2024 on üleriigiliselt avalikel üritustel lubatud kasutada toidu ja joogi serveerimiseks üksnes korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu.

Avaliku ürituse mõiste on defineeritud korrakaitseaduses ning selle all mõel-

dakse avalikus kohas toimuvat ja avalikusele avatud lõbustusüritust, võistlust, etendust, kaubandusüritust või muud sellesarnast inimeste koos olemist, mis ei ole koosolek. Kohaliku omavalitsuse üksuse haldusterritooriumil ürituse korraldamise ja pidamise nõuded kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu määrusega.

Kõigil Tartu vallas toimuvatel avalikel üritustel peavad samuti kasutusel olema vaid korduskasutatavad nõud ja loa taotlemisel tuleb selgelt välja tuua, kuidas tootlustamine on planeeritud.

Lisainfo taotlemise kohta on leitav Tartu valla kodulehel.

2024. a kaasava eelarve tulemused

Katrin Sisask,

Tartu valla Kuukirja peatoimetaja

Tartu valla 2024. a kaasava eelarve hääletuse esikoht läks 381 häälega Kõrveküla välijõusaali rajamiseks. Teiseks tuli 368 häälega idee Tabivere Põhikooli õuealale madalseiklusraja ehitamine ja kolmandaks 353 häälega idee luua õuesõppeklass Maarja-Magdaleena põhikooli sisehoovi.

Sel korral suunati hääletamisele 10 ideed. Hääletamisest võttis osa 1264 Tartu valda sissekirjutatud inimest, kes kokku andsid ideedele 1651 häält.

„Kolm ideed said teistega võrreldes ülekaaluka hulga hääli. Meie kaasava eelarve kord näeb ette kahe enim hääli saanud idee teostamise, kuid proovime sel aastal leida võimalusi ka kolmandaks jäänudidee realiseerimiseks,“ kommenteeris vallavanem Jarno Laur. „Ka varasematel aastatel oleme esitatud ideedest häid mõtteid saanud ja lisaks võidu ideedele on teoks saanud veel teisigi väärt vallaelanike mõtteid,“ lisas vallavanem.

1264
hääletajat

1651
häält

SINU HÄÄL
KOGUKONNA HEAKS!

TARTU VALLA KAASAVA EELARVE HÄÄLETUSE TULEMUSED

• Kõrveküla Välijõusaal	381 häält
• Tabivere Põhikooli õuealale madalseiklusrada	368 häält
• Õuesõppeklass Maarja-Magdaleena põhikooli sisehoovi	353 häält
• Tabivere randa väikelaste suplusala laiendamine ja puhkekohtade rajamine	152 häält
• Aktiivsed vaba aja veetmise võimalused Tammistu külaplatsile	89 häält
• Koogi küla rannaala korrastamine	86 häält
• Laeva spordihoone välijõusaal	77 häält
• Raadi kergliiklustee parendus Möisapiiri ülekäigurajale	61 häält
• Kõrveküla koerte jalutusväljak	52 häält
• Tabivere koerteväljak	32 häält

Projekt „Piirissaar - Old Believers cultural heritage“ on edukalt lõpetatud.

Jana Serpak,

Tartu valla projektispetsialist

Tartu Vallavalitsus koostöös Piirissaare Vanausuliste Kogudus MTÜ-ga osales Eesti EL välispiiri programmi 2023. a kevadel välja kuulutatud 6. taotlusvoorus. Meetmesse esitatud taotluse eesmärk oli Piirissaare turismi arendamine ning vanausuliste ajaloo ja kultuuri säilitamine (ER259: Piirissaar - Old Believers cultural heritage). Taotlus läbis edukalt hindamiskomisjoni ja sai rahastuse. 2023. aasta lõpuks olid kõik planeeritud tegevused edukalt lõpule viidud.

Projekti raames viidi ellu mitmeid tegevusi:

- Piirissaarele infotahvlite paigaldamine;
- Piirissaare kodulehe loomine;
- Piirissaare infovoldikute kujundus ja trükkimine;
- Piirissaare külaplatsile uue varjualuse ehitamine;
- Saareranna ja Lõunatipu supluskohtade korrastamine;
- Piirissaare palvemaja akende ja uste paigaldamine;
- ikonostaasi valmistamine.

Projekti ER259 „Piirissaar - Old Believers cultural heritage“ kaasrahastas Euroopa Liit Euroopa naabrusinstrumendi raames. Projekti kogueelarve oli 95170,56 eurot, millest omaosalus 10% ehk 9517,06 eurot. Toetust eraldati summas 85 653,50 eurot. Projekti kestvus oli: 01.07.2023–31.12.2023.

Antud pressiteade valmis Euroopa Liidu rahalise abiga. Selle pressiteade sisu eest vastutab ainuisikuliselt Tartu Vallavalitsus ning selles kajastatu ei peegelda mingil juhul Programmi ega Euroopa Liidu seisukohti.

Kaua oodatud Tabivere Lasteaed Rõõmula maja on lõpuks valmis!

Katrin Sisask,

Tartu valla Kuukirja peatoimetaja

Selle õppeaasta alguses sai Tabivere Lasteaed Rõõmula pere olla õnnelik, sest valmis lasteaiahoone rekonstrueerimise esimene etapp. Üks kahest lasteaiatiivast sai alustada seal õppetööd. Nüüd on lõpuks valmis saanud kogu hoone ja lasteaiapere saab nautida uut moodi elu valminud majas.

„Lasteaia rekonstrueerimine läks maksma 4 380 000 eurot, millest 513 000 eurot saadi toetusena „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmise“ programmist,“ kommenteeris Tartu valla arendusosakonna juhataja Tarmo Raudsepp. Rekonstrueerimise käigus muutus Tabivere lasteaed 9-rühmaliseks. Lisaks majale sai uueks ka kogu lasteaia õueala ja lisandus parkimiskohti. Jalakäijatele lisandus lõik kergliiklusteed ümber las-

teaia territooriumi ja nüüd ei pea inimesed enam läbi õueala käima. Lasteaiahoonesse jääb tegutsema ka Tabivere perearst Minia Pääslane, kelle ruumid tööde osana samuti rekonstrueeriti. Ehitustööd kestsid natuke vähem kui aasta. Algust tehti 2023. a veebruaris. Ehitustööd teostas Tesron Ehitus. „Rõõmula ehitus ongi nüüd läbi ja me ise oleme lõpptulemusega väga rahul. Lapsed ei tunne oma lasteaeda enam ära, nad ei saa kohati aru, et tegemist on tegelikult meie vana lasteaiaga.

See aasta on meil läinud väga kiiresti, on olnud põnev aeg ja mis seal salata, kuidagi tühi tunne on nüüd, kui ehitus läbi. Eks majale sisu loomine võtab kõik veel aega, kuna muutusid ka rühmade nimed. Ootame rõõmuga enda juurde lapsi, kuna 5-rühmalisest lasteaiast on saanud nüüdseks 9-rühmaline lasteaed. See mitme rühmaga uuel õppeaastal alustame sõltub sellest, kui palju lapsi meie juurde tulemas on.“ sõnas Rõõmula direktor Kerli Murd.

Muudatused Hea Hariduse Fondi taotlusvoorus

Katrin Sisask,

Tartu valla Kuukirja peatoimetaja

20. detsembril toimunud Tartu Vallavolikogu istungil võeti vastu määrus, mis tõi muudatusi Hea Hariduse Fondi taotlusvoorus.

Vastu võeti kaks muudatust, mille eesmärk on muuta taotlusvooru paremaks ja veelgi atraktiivsemaks.

Esimese muudatusena võeti vastu uued taotluste esitamise kuupäevad. Kui varasemalt olid nendeks 1. oktoober, 15. jaanuar ja 1. aprill, siis nüüd muudeti esimest kuupäeva ja selleks on sel aastal **15. september**. Teised tähtajad on endiselt **15. jaanuar ja 1. aprill**.

Teise muudatusena lisandus kolmas kategooria, mille alusel toetust jagatakse. Nüüdsest saab fondist toetust taotleda järgmiselt:

- 1) kuni 1000 eurot – üksikute õpilaste, gruppide, rühmade või klasside tegevused;
- 2) kuni 2500 eurot – rühmade, klasside või kooliastmete vahelised koostööprojektid või tervet haridusasutust hõlmavad tegevused;
- 3) kuni 5000 eurot – haridusasutuste vahelised koostööprojektid.

Fondist saavad rahalist toetust taotleda Tartu valla munitsipaalomandis olevad koolieelsed lasteasutused, põhikoolid, gümnaasiumid ja huvikoolid ning nende õpetajad ja õpilased. Sealjuures võivad mitu haridusasutust esitada taotluse ühiselt.

„Tartu Vallavolikogu Hariduskomisjon soovib Hea Hariduse Fondiga anda kasuliku tööriista oma tööle pühendunud õpetajatele. Samuti soovime ärgitada õpilasi kaasa mõtlema ja õpetajatega koostööd tegema. Selle fondi üks põhiline märksõna on koostöö ja haridusvaldkonnas põnevate projektide võimaldamine,“ kommenteeris Tartu Vallavolikogu Hardiduskomisjoni esimees Janek Hoffmann.

Fondi eesmärk on toetada haridusuuenduslikke projekte, mis aitavad kaasa haridusasutuste õppekavade täitmisele ja arendamisele, haridustöötajate professionaalsele arengule, haridusasutuste ja erinevate huvigruppide vahelisele koostööle, kõrge õpimotivatsiooniga õpilaste põhi-, gümnaasiumi- ja huvihariduse omandamisele.

Fondist toetatakse järgmisi tegevusi:

- õpilaste klassi- ja kooliväline tegevus

kooli õppekavas ettenähtud õppeainete

- omandamisel;
- haridusasutuse õppekavas ettenähtud õppeainete omandamise ja õpetamisega
- seotud ühisüritused, väljasõidud, õppereisid ja ühiskoolitused;
- valdkondlike konverentside ja seminaride korraldamine;
- erinevaid huvigruppe ühendavad tegevused haridusasutuse õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamiseks;
- õppetöös häid ja väga häid tulemusi saavutanud õpilaste täiendavate õppe-tegevuste korraldamine (ettevalmistus
- olümpiaadideks, konkurssideks, võistlusteks, meistriklassideks jmt).

Toetust võib kasutada:

- tegevusteks vajalike materjalide ja vahendite soetamiseks;
- transpordikuludeks;
- tegevuste korraldajatega ja juhendajatega lepingute sõlmimiseks;
- tegevuste korraldajatele ja juhendajale tele tasu maksmiseks;
- tegevusteks vajalike muude kulude katmiseks.

Tartu valla lumelükkamise piirkonnad 2023/2024

Tartu Vallavalitsus

Piirkondlikud talihooldajad lükkavad lahti ka erateed hooneteni, kus elavad rahvastikujärgsed Tartu valla kodanikud. Sellega seoses palume erateede omanikel sissepääsuteed üle vaadata ning tagada turvaline lumetõrje.

Töid teostavad traktorid on kuni 4 meetrit kõrged ning sahad kuni 4 meetrit laiad. Arvestada tuleb, et puude oksad kaarduvad lume raskuse all tee kohal madalamale ning võivad takistada lumetõrje teostamist.

Infot lumetööde korralduse kohta leiab Tartu valla geoportaalist. Vali teemakaart „Lumelükkamine“. Avaneb

kaart Tartu valla lumelükkamise piirkondadega. Vali huvipakkuv piirkond. Piirkonna kohta avaneb infokast, mis näitab vastavalt valikule kas piirkonna nime, numbrit, hooldajat ja tema kontakte või asustusüksuse infot. Infot saab kasti vahetada üleval paremal olevast kolmnurgast.

Tartu valla lumelükkamise piirkonnad ja kontaktid 2023/2024

Piirkond	Piirkonna nimetus	Ettevõtte	Kontaktisik	Telefon	E-post
1	Kõrveküla-Vahi	Tartu Valla Kommunaal OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	5647 4475, 553 3968, 5198 5242	kommunaal@tartuvald.ee
2	Lähte	Tartu Valla Kommunaal OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	5647 4475, 553 3968, 5198 5242	kommunaal@tartuvald.ee
3	Kukulinna	Taivo Kingla FIE	Taivo Kingla	5647 7810	kingla@hotmail.ee
4	Vedu	Tartu Valla Kommunaal OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	5647 4475, 553 3968, 5198 5242	kommunaal@tartuvald.ee
5	Tammistu-Möllatsi	Agrimajanduse OÜ	Kalmer Loos	5645 4971	kalmerloos@gmail.com
6	Maramaa	Tagavälja OÜ	Tanel Läte	525 1025	latetanel@gmail.com
7	Kärkna	Kaldimõisa OÜ	Kaspar Kald	5332 3145	Kaspar.Kald@mail.ee
8	Metsanuka	Kolliotsa OÜ	Tarmo Sild	521 9247	kolliotsa@gmail.com
9	Vesneri	Forevi OÜ	Margus Visnapuu	510 3806	vahur.puusta@gmail.com
10	Kärevere	TREV-2 Grupp AS	Marten Miil	5328 4266	Marten.Miil@trev2.ee
11	Valmaotsa-Laeva	TREV-2 Grupp AS	Marten Miil	5328 4266	Marten.Miil@trev2.ee
12	Tabivere	Tartu Valla Kommunaal OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	5647 4475, 553 3968, 5198 5242	kommunaal@tartuvald.ee
13	Koogi	TREV-2 Grupp AS	Marten Miil	5328 4266	Marten.Miil@trev2.ee
14	Elistvere	Tartu Valla Kommunaal OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	5647 4475, 553 3968, 5198 5242	kommunaal@tartuvald.ee
15	Maarja-Magdaleena	SJAM OÜ	Siim Siimenson, Mäidu Mets	5670 2526, 5800 3934	toolamaaou@gmail.com
16	Äksi	Tartu Valla Kommunaal OÜ	Aigar Lepp, Jaanus Klaus, Jennifer Järvetar	5647 4475, 553 3968, 5198 5242	kommunaal@tartuvald.ee

Suusatamine, uisutamine ja kelgutamine Tartu vallas

Tartu Valla Spordikool

Suusarajad Tartu vallas

Rajad on 3–4 m laiad ja võimaldavad sõita nii klassikalist kui ka vaba suusastiili. Tartu Valla Spordikool hooldab vallas olevaid suusaradu läbi talve, kuniks looduslikud lumeolud seda vähegi võimaldavad.

Avatud suusarajad:

- Lähte ja Vedu terviserada
- Laeva Põhikooli ümbruse suusarajad

- Majoraadi pargis asuvad suusarajad
- Raadimõisa Hotelli taga asuvad suusarajad
- Tabivere pargi suusarajad
- J. V. Veski nim. Maarja-Magdaleena Põhikooli staadioni suusarajad

Kelgutamine

Kelgumägi on avatud Lähte vaatetorni juures.

Uisuväljakud Tartu vallas

Lisaks suusaradadele on vallas uisuväljad sportimiseks ja vaba aja veetmiseks

- Lähte uisuväljak
 - Laeva Põhikooli uisuväljak (avatud uisulaenutus)
 - Tabivere uisuväljak (eravaldus)
 - Kõrveküla uisuväljak (eravaldus)
- Kui ilma- ja jääolud võimaldavad, püüab Tartu Valla Spordikool (Lähte ja Laeva) uisuväljakuid järjepidevalt lumest puhutana hoida.

Uuring: Jääaja Keskus on Eesti muuseumidemaastiku kõrgliigas

Kadri Valner,
Jääaja Keskuse juhataja

Eelmise aasta lõpus Kantar Emori poolt läbi viidud muuseumide ja elamuskeskuste tuntuse uuringust selgub, et ligi 400 asutuse seas on Jääaja Keskus tuntuselt 13. kohal.

Tuntuse ja atraktiivsuse küsitlus viidi läbi Muinsuskaitseameti tellimisel ja hõlmas 170 muuseumi ja 227 elamuskeskust üle Eesti. Osalenutelt uuriti, millised muuseumid ja elamuskeskused meenuvad inimestele esmaselt, milliseid on külastatud viimase aasta jooksul ning kuhu plaanitakse minna lähiajal. Loomulikult on Eestis enim teada KUMU, ERM, Eesti Meremuuseum ja AHHA, aga on uhke olla selliste suurte kõrval, kohe esikümne kannul. Lõuna-Eestis jagab Jääaja Keskus tuntuselt 3.–4. kohta Eesti Maanteemuuseumiga, Eespool on vaid ERM ja AHHA.

Eelmiste uuringutega võrreldes on koht tõusnud, veel enam – soov Jääaja Keskust külastada on aastaga kahekordistunud.

Kui arvestada Jääaja Keskuse asukohta, tegevuse spetsiifilisust ja väikest meeskonda, siis on tulemus muljetavaldav ja uhkust väärt. Ka külastajad – 40 000 on suurem kui paljudes linnades asuvates muuseumides. See number väga tõusta enam ei saagi, küll aga tuleb seda hulka püüda hoida.

Selleks, et Äksi tuldaks ja ikka uuesti naastaks, peab linnapiiridest väljas olev asutus eriti pingutama. Ja ka pingsalt kaaluma, millised uuendused on prioriteetsed. Moodustub ju Jääaja Keskuse eelarve 80% ulatuses omatulust, samal ajal, kui see on enamikes Eesti muuseumides 25–30%.

Uuendusterohe aasta 2023

Jääaja Keskus on töötanud nüüd 12 aastat, pakkudes nii loodusharidusprogramme kui ka aidates inimestel õppida tundma Eesti looduse lugu 10 000 aasta jooksul ehk pärast viimast jääaega. Peame olema mõistetavad ja atraktiivsed eri vanuses ja süvenemissooviga, ka eri rahvusest külastajale.

Praktika näitab, et ühe püsinäituse eluiga on u 7 aastat, selle aja jooksul vananeb ta nii füüsiliselt kui ka moraalselt. Meie ekspositsiooni vanus on 11 aastat. Oleme juba teist aastat järjest ruumide kaupa ekspositsiooni uuendanud ja pööranud praegu teemadest kliima- ja keskkonnamuutustele.

Eelmise aasta alguses uuendasime väljapanekut autotranspordi mõjust keskkonnale. Ehitasime muu hulgas „rehvitorni Kuuni“, sest just nii palju toodetakse maailmas aastas uusi autorehve.

Eesti kuulsaima jääkaru Franzi ümbrus sai uue sisu, sest 12 aastaga on jääkarude koduks olev Arktika olukord järsult muutunud. Ka teeme siin „puust ette ja punasega“ selgeks, miks ikka jääkarud pingviine ei söö – see on ka näituse pealkiri – ehk aitame korrata kooliaegsed tõesed, mis vahet on Arktikal ja Antarktikal. On hea meel, et näituse loomisel oli abiks Eesti hetke nimekaim polaarmatkaaja ja -teadlane Timo Palo.

Selle näituse üheks osaks oli Eesti Arengukoostöö Ümarlaua toel tehtud näitus inimese mõjust kliimamuutustele, mida enne meie majja jõudmist esitlesime enam kui 200 000 külastajale Tallinnas Ülemiste keskuses. Mõlemat näitust aitas ehitada hea partner AdExpert. Oluline on ka, et keskkonnahariduskeskusena seadsime eesmärgiks kasutada

näituste loomisel taaskasutatavaid materjale.

Saadjärve ümbrus on kõnetanud läbi aegade kunstnikke ja seepärast oleme ka meie püüdnud siduda oma väljapanekutes keskkonna- ja kunstiteemat. Veel aasta alguses sai uudistada Eesti tippdisainerite taaskasutatud materjalidest loodud tarbeesemeid näitusel „Mõjukas materjal“. See näitus oli me esimeseks koostööks Eesti Kunstimuuseumiga. Suve hakul avas me juures jääväljadest inspireeritud töödega näituse „Polaarulm“ kunstnik Britta Benno. Alates novembrist rõõmustab külastajat Peeter Lauritsa hiiglaslike loodusefotodega näitus „Miski on kõigega seotud“.

„Ma armastan väga suuri ja vanu metsi, kuhu võib ära eksida. Eksida päriselt, võtmata taskust telefoni, uurimata kaarti, mitte otsides koduteed, vaid uidates värskete silmadega ringi ja olles mõnuga eksinud,“ rääkis Laurits näituse avamisel oma töödest ise. „Mets on tohutusuur salapärase ja ilus elustik, kus kõik eluvormid on üksteisega seotud ja räägivad sinuga tuhandes keeles.“ Oleme õnnelikud, et saime selle nii omapärase ja rahvusvaheliselt tunnustatud kunstniku näituse meie külastajate ette tuua. Näituse helikujunduse autoriteks on helilooja Ann Reimann ja bioloog Veljo Runnel. Näitus jääb me juurde kuni 2024. aasta novembrini.

Oleme rõõmsad, et eelmisel aastal pidasime koostöös Paide Arvamusfestivaliga, Äksi kogukonna ja valla vabatahtlikega Jääaja Keskuse juures esimese toiduteemalise Äksi [eel]arvamusfestivali. Ehitasime Äksi kiviparki 3 arvamuselki, kus päeva jooksul toimus u 300 kuulajaga koos 8 arutelu puhtast ja keskkonnasõbralikust toidust ja selle tootmisest. Tegu oli Tartumaa toidusündmuste sarja „Tirin“ esimese sündmusega.

Äksi [eel]arvamusfestival. Foto: Jääaja Keskuse fotokogu

Peeter Laurits ja Veljo Runnel

Suur osa maja külastajaist tulevad haridusprogrammidele või giidituuridele. Ent on ka palju perekülastajaid ja üksikkülastajaid. Maja ekspositsiooni pakutava tohutu teadmiste kogumi lihtsamaks uudistamiseks koostasid aasta lõpus maja giidid Kaupo Mets ja Jaak Alekand audiogiidi, mis on tõlgitud ka inglise ja läti keelde. On ju veerand me külastajaist välismaalased. Laste jaoks on aga mõeldud mänguline lemming Lempsi „teadmiste raam“, mida mööda liikudes saab meelde jätta kõige olulisemad teadmised me majast.

Jääaja Keskus on hea koht, kus pidada konverentse, seminare ja ka sünnipäevi. Meie kokkade tehtud toit on ju kaugelt tuntud. VOCO tudengid uuendasid praktikatundide raames meie konverentsisaali, et külastajatele pakutav oleks ka silmale meeldivam. Ise aga panime käed külge ja värskendasime Jääkaru kohvikut.

Lapsed parvesõidule. Foto: Jääaja Keskus

Mida toob aasta 2024?

Eelmise aasta suurinvesteeringuna paigaldasime maja katusele päikese-paneelid. Eesti Energia oma töödega ei suutnud aasta jooksul järje peale jõuda, saame alles sellel aastal tegelikke tulemusi maitsma hakata. Veel enam, kevadel hakkab Jääaja Keskuse kõrval tööle ka elektriautode laadimise parkla. 20. juulil toimub Tartu 2024 projektina ja taas koostööna Paide Arvamusfestivaliga selleaastane Äksi [eel]-arvamusfestival, mille teemadekorje ja ettevalmistustöö algab märtsis. Samuti jätkub projekt „Look in to my ice“, mis algas mullu koostöös MTÜga Eesti-Saksa Kunstikoostöö. Siis osales rahvusvaelisel kunstikonkursil ligi 40 kunstnikku ja võitis bulgaaria kunstnik Marta Djourina, kelle võidutöö – hiiglaslikud fotokangad, kus on näha päikese kõrvetav mõju – ehivad täna Jääaja

Marta Djourina. Foto: Andero Kalju

Keskuse fassaadi. Selle aasta augustis toimuvad aga Äksil rahvusvahelised keskkonnakunsti töötoad.

Meil on plaanis 2 suurnäitust, millega jätkame maja uuenduste seeriat. Märtsis avame noortele mõeldud käed külge väljapaneku alternatiivenergiast „Energia kaks poolt“. Suvehooaja eel aga uuendame kolmandiku teisest korrusest, kuhu tuleb Saadjärve näitus. Asume ju Eesti ühe omapärasema ja kaunima järve ääres, mis on ka Eestis üks enim uuritud. Tegu on seni kõige põhjalikuma Saadjärve näitusega üldse.

Aasta algus tõi teate, et saame koos Tartu vallaga osaleda Tartumaa suures ühisprojektis, millega luuakse Tartumaa roheenergeetika kompetentsikeskus. Jääaja Keskuses uuendab selle käigus oma keskkonnavalast väljapanekut ning loob tulevikuenergiate demokeskuse. Tööd algavad juba kevadel ja kestavad 2025. aastani.

Raadi-Kõrveküla kuuselõke tõusis sel korral tuhast!

Karita Tilk,
Tartu valla kultuuritööspetsialist

Juba 3. aastast järjest korraldab Tartu vald Raadi-Kõrveküla kuusepuudele ühe viimase ja võimsa säramise!

Sel aastal süttis Raadi-Kõrveküla kuuselõke 7. jaanuaril Majoraadi pargis, Tauri Vahesaare loodud graatsilise õhutantsulavastuse „Tuhast tõusmine“ osana. Slackline'i maailmameister Tauri Vahesaar lõi tõeliselt efektse õhu- ja tuletantsu-show, kus tunded kohtusid

ainulaadsete oskustega ja seda mitte ainult maa peal, vaid ka 7 meetri kõrgusel õhus. Tants inimvõimete piiril tähendas akrobaatilist liikumist, õhuartistikat koos tuletantsu ja täieliku tasakaaluga slackline'il. „Tuhast tõusmisele“ lisas omalt poolt vürtsi veel ilmataat, kes esitas oma –22-kraadise arktilise külmutusega artistile tõelise väljakutse. Suurjoonelist etendust Majoraadi parki tuli vaatama rohkearvuline publik ning ka tänavune kuuselõkke kuhi oli eelmise aasta omast veelgi kõrgem.

Kohtumiseni juba järgmisel aastal!

Romaani lõpp. Elistvere raamatukogu sulges ukse

Kaisa Kreela,
Tartu valla Kuukirja reporter

27. novembril 2023 suleti jäädavalt 106-aastane Elistvere raamatukogu. Oma mälestusi jagab raamatukogu pikaajaline juhataja Heli Täpsi.

Heli Täpsi on raamatukogudes töötanud alates 1968. aasta oktoobrist, aga Elistvere raamatukokku sattus 1974. aasta 15. jaanuaril. 2023. aasta sügisel täitis Helil 55 aastat raamatukogutööd. Sellega alustamine ei olnud tema jaoks aga vabatahtlik otsus, vaid sai sisendi partei ja valitsuse poolt. „Väravast sõitsid sisse kolhoosi partorg ja tolleaegne külanõukogu esimees. Ütlesid, et nüüd on nii, et sa lähed Igavere raamatukokku tööle lapsepuhkusel olevat inimest asendama,” räägib Heli. 1974. aastal toimus Eestis raamatukogude tsentraliseerimine, mille käigus kaotati rajoonist neli väiksemat raamatukogu. Nende seas ka Igavere, kus Heli oli töötanud selleks ajaks üle viie aasta. „See oli mulle täielik šokk, et mis ma nüüd tegema hakkan. Kuna ma olin kultuuriosakonna rahvale silma jäänud, tehti mulle töökoht Elistverre.“

Suurema muutusena raamatukogu töö juures toob Heli välja, et nad hakkasid tööle arvutitega. Kui ta Elistveres tööd alustas, oli samas majas ka kolhoosi osakonna kontor ja hommikuti maja rahvast täis. Sellel ajal oli raamatukogus palju lugejaid ning Heli käis raamatuid viimas ka väljapoole - Raigastvere sigalasse ja Kaiavere vutifarmi. Kunagises Järve koolis käivad lapsed külastasid samuti tihti raamatukogu, millest on tal toredad mälestused: „Bussiring käis kaks korda, lapsi oli lihtsalt nii palju. Kella 16 ajal toodi esimesed lapsed raamatukokku lasteringi. Ma arvan, et see oli midagi praeguse noortekeskuse sarnast.“ Lasteringis korraldati erinevaid viktoriine, joonistati, õpiti luuletusi, laule ja näidendeid. Viimast käidi esitamas jõulupidudel ja lasteaedades.

1996. aasta suvepuhkuse ajal tuli Heli jutule tolleaegne vallavanem Kalev Raudsepp, kes palus tal teha lahti raamatukogu ukse, et seal koosolekut pidada. Heli koosoleku sisust midagi ei teadnud ning teda sinna ei kutsutud. „Kuulasin siis teises toas, millest nad räägivad – see oli loomapargi asutamise koosolek. Tundus nii uskumatu, kuidas need loomad siia tuuakse ja kas nad üldse püsima jäävad. Kui ma muidu olen lobisemishi-

muline, siis seda ei julenud ma kellelegi rääkida,” meenutab Heli, „loomapargi aeg oli minu jaoks ilus. Raske, aga ilus. Raamatukogutöö kõrvalt olin loomapargis giid.“ Heli on alates 1997. aastast teinud iga päev märkmeid ning märkinud sinna ka selle, mitmele grupile ta tuuri on teinud. Kõige rohkem võõrustas ta ühel päeval kaheksat gruppi: „See oli vist loomapargi 2. aastal. Viimastel gruppidel hakkasin tihti küsima, kas ma seda teile juba rääkisin ja töötasin n-ö autopiloodil.“ 10 aasta jooksul vedas Heli Täpsi Elistvere loomapargis üle 900 grupi. Sellest ajast oskab ta rääkida palju toredaid lugusid: „Mul on meeles, kuidas üks poiss karu juures küsis, kas ta apelsini ka sööb. Ütlesin, et ma ei tea, me pole talle neid andnud. Poisil oli apelsin käes ja viskas selle üle aia. Karu läks, otsis selle rohu seest välja, võttis käpa vahele ja pigistas. Igast august tuli mahl välja, ta lakkus selle ära ja pigistas uuesti. Siis kiskus lahti ja sõi sisemuse ära, koori ei söönud. Tükk aega hiljem tuli üks pensionäride grupp, kellele ma sellest rääkisin. Ühel mammil oli kotis ka apelsin. Küsis, kas tohib proovida. Ma ütlesin, et ma ei tea, kas ta nüüd samamoodi teeb, võite proovida. Ta ütles, et ei, andke teie. Viskasin siis selle apelsini sinna ja ta tegi täpselt sama.“

Helil leidub ka palju huvitavaid hobisid. Alates 2009. aastast laulab ta Maarja-Magdaleena laulukooris ning kunagi osales ka seniortantsuringis, mis enam ei tegutse. Heli suureks kireks on näitering. Tal on seal olnud mitmeid toredaid karakterrolle. Hetkel on mängukavas Margus Oopkaupi „Nunnad“, millega on esinemas käidud juba Tammistus, Palal, Kääpal ja Tabivere Lumeroosis.

1994. aastal tuli Heli Täpsi jutule kirikuõpetaja Urmas Oras ja pakkus välja, hakata raamatukogus korraldama piiblitunde kohalikele inimestele. See kestis kokku pea 30 aastat. „Jutlustajad käisid Soomest ning Urmas Oras oli tõlgiks. Nad seostasid piiblit eluga. Seda kogemust ei saa võrrelda tavalise kirikus käimisega,” kiidab Heli. Viimane piiblitund toimus 13. oktoobril.

Kui Elistvere veel Tabivere valda kuulus, küsis Heli vallavanem Tarmo Raudsepalt, kui kaua raamatukogu seal veel on. Seepeale Raudsepp naeratas ja ütles: „Nii kaua, kui oled sina, on ka raamatukogu.“ Plaan raamatukogu sulgeda oli Helil mõttes juba üle aasta, sest lugejaid jäi väga väheks. „Hakkasin mõtlema, et

Heli Täpsi. Foto: erakogu

mul saab oktoobris täis 55 aastat raamatukogutööd ja pean selle aja ikka vastu pidama,” lisab Heli. Raamatukogu likvideerimiseks anti juhatajale aega kuu ning seejuures üsna vabad käed. Tingimuseks oli vaid, et valla raamatukogud saavad esimesena võtta, mida nemad tahavad. Haljala raamatukogu eeskujul hakkas Heli peale seda müüma allesjäänud raamatuid 50 sendiga kõigile soovijatele. Valda sai ta lõppkokkuvõttes viia 821 €, mis läks ERMi Sõprade Seltsile Kreutzwaldi haua korrastamiseks. Ka peale seda jäi raamatuid järgi ja Heli võttis ühendust oma kunagise lugejaga, kes töötab Tartu vanglas. Täpsi korjas kokku kolm kasti erinevaid krimkasid ja põnevusromaane. Kui raamatutele järgi tuldi, korjasid töötajad veel 3–4 kasti raamatuid juurde. Ka psühhoneuroloogiahaigla lasteosakond oli raamatutest huvitatud ning Heli komplekteeris neile 6 kastit. „Kui töötaja neile järgi tuli ütles ta, et ka täiskasvanutele oleks midagi vaja. Mul on hea meel, et suutsin ära anda raamatuid, mida polnud ära ostetud või teised raamatukogud võtnud,” rõõmustab Heli.

Viimane päev kujunes raamatukogu juhataja jaoks üle ootuste emotsionaalseks. Autodega viidi ära viimased riiulid Maarja-Magdaleena raamatukokku ja rahvamajja ning koguti kokku kõik kasutuseta jäänud asjad. Kell 11 keeras Heli raamatukogu ukse lukku, kui tema telefon helisema hakkas. Nimetu le numbrile vastates oli kuulda ainult kahinat ning keegi vastu ei rääkinud. Peale välisukse lukustamist sõitis Heli koju. Riidest lahti võttes helises jällegi telefon ja helistajaks nimetu number. Vastu võttes kuulis ta jubedat raginat, kuid keegi jällegi ei rääkinud. Heli hakkas võrdlema numbreid, mis talle päeva jooksul helistasid ning tegi avastuse: „7764886. See on ju mu tööolav lauatelefon, mis helistas mulle mobiilile. Ta karjus prügilast appi. Kell 11:58 helistas ta mulle viimast korda ja vastu võttes oli täielik vaikus... Seda vapustust ei unusta iial.“

Kirbukas Laeva Kultuurimajas

Kaidi Mägi,
Laeva Kultuurimaja juhataja

2024. aasta esimesel pühapäeval toimus Laeva Kultuurimajas Kirbukas, kuhu olid oodatud oma asju müüma kõik soovijad. Kuigi hommikul oli krõbe pakane, oli saal müüjaid täis ning kauplemine täies hoos. Müüjaid oli kaugemalt ja lähemalt ning Kirbuka lõppedes olid nad rõõmsad, sest igaüks sai anda oma asjadele uue „elu“.

Päeva lõppedes jäeti kultuurimajja asjad, mis oldi nõus ära andma tasuta. Kuni jaanuari lõpuni saab tulla ja valida endale siit meelepärast. Kauba, mis jääb alles, viin veebruaris heal meelel uuska-sutuskeskusesse.

Kevadel on plaanis teha uuesti Kirbukas ning ootame taas rohket osavõttu.

Vastlapäev ja UISUDISKO Lähtel tuleb taas!

Katrin Sisask,
MTÜ Äksi aleviku kogukond esimees

Aasta aega tagasi kohtusid Äksi ja Lähte alevike aktivistid – ühiselt arutleti selle üle kas, kus ja kuidas võiks tähistada Vastlapäeva. Meil on ju Palalinnas suurepärased suusarajad ja inimesed nii oma küladest kui ka kaugemalt ilma üritusetagi Vastlapäeva õhtul sinna talvemõnusi nautima kogunevad. Nii sündis mõte teha ühiselt üks üritus.

Päris kiiresti kaasasid mõtte algatajad MTÜ Lähte Kogukond ja Äksi aleviku kogukond MTÜ oma meeskonda nii Lähte Lasteaed Kiisupere, Lähte Ühisgümnaasiumi, Lähte Noortekeskuse, Tartu Valla Spordikooli kui ka Lähte Pagari. Kuna aega ürituse korraldamiseks oli napilt mõni nädal ja toetajaidki kohe kuskilt võtta ei olnud, tehti kiirelt otsus esimesel aastal piirduda uisudiskoga vastvalminud Lähte jääväljakul.

Kahjuks juhtus nii, et ilmataat meie üritust ei soosinud ja sula tõttu jääväljakule minna ei saanudki. Sellest hoolimata toimus disko siiski, ainult et jää asemel löödi tantsu tümpsuva muusika ning diskotulede valguses Lähte Ühisraamatukogu esisel platsil. Lasteaed aitas kostümeerida aktiviste Elsaks ja Olafiks, kooli huvijuht organiseeris osalejatele sooja andva tee, spordikool aitas telkide ja tehnikaga, noortekeskus pani välja

Uisudisko Lähtel eelmise aasta Vastlapäeval. Foto: Rasmus Karja

diskori ja Lähte ning Äksi kogukondade MTÜ-d organiseerisid ja seadsid kõik ilusti paika. Täname Tartu valda toetuse eest valgustehnika rentimiseks!

Vastlapäev ja UISUDISKO Lähtel tuleb ka sel aastal.

13. veebruaril korraldame taas ühed korralikud Vastlapäeva pidustused Lähtel. Kelgutamise võistlusega Palalinnas hakkame pihta juba päeval – kutsume nii lasteaias kui ka kooli osalema. Kell 12.00–19.00 on avatud reesõiduvõistlused meeskondadele, millest kutsume osa võtma kõiki sõpruskondi, külasid ja kohalikke ettevõtteid. Oma osalemine tuleb eelnevalt registreerida lingil, mis on leitav Facebookis ürituse „Vastlapäev ja UISUDISKO Lähtel“ all või e-posti aad-

ressil katrinsisask@gmail.com. Kell 17.30 avame Vastlapäeva pidulikult Lähte raamatukogu ees – esinevad kohalikud noored. Kell 19.00 algab Lähte jääväljakul UISUDISKO. Võta kaasa oma uisud ja tass tee joomiseks!

Loodame, et sel aastal saame uisudiskol ka päriselt uisutada, aga kui ei saa, mis siis ikka – sel juhul saab taas raamatukogu esisest platsist üheks õhtuks diskoteek.

Üritus on tasuta ja seda korraldavad: MTÜ Lähte Kogukond, Äksi aleviku kogukond MTÜ, Lähte Noortekeskus, ja Tartu Valla Spordikool. Toetavad Tartu vald ja Lähte Ühisgümnaasium.

Kohtume 13. veebruaril Lähtel!

Märkame abivajajaid ja teeme head – „Jõulurõõmu varjupaiga loomadele 2023!”

Kaja Kade,
Kõrveküla lasteaid Päikeseratas

Detsembris näitasid taas Kõrveküla lasteaiia Päikeseratas lapsed, nende vanemad ja töötajad üles äärmist hoolivust ning kogusid Tartu Koduta loomade Varjupaigale suure hulga toitu, kassiliiva, mänguasju, käterätikud jms.

Jõulud on aeg, mil pered tulevad kokku, et üheskoos mõnusalt aega veeta. Soovime, et me mõtleksime ka nende peale, kes ei saa jõuluks koju. Me mõtleme kodututele loomadele, kes elavad varjupaigas ja ootavad seal hoolivat peremeest ja turvalist kodu. Jõuluaeg on imedeaeg ning imedesse tasub uskuda! Kolmapäeval 20. detsembril laadisime kogu annetatud kauba autosse ja andsime kogutud annetused Tartu Koduta Loomade Varjupaigale üle.

Muumipere tegutseb üheskoos

Kristiina Raja, Maarja-Magdaleena
Põhikooli direktor

2022. aasta septembris avas ukseid Maarja-Magdaleena uus lasteaid Muumimaja. Uues majas oli varasema kahe rühma asemel ruumi kolmandagi jaoks. Lasteaiakoha ootel oli piirkonnas samuti piisavalt lapsi ning avasimegi õige pea kolmanda rühma. Kolmerühmalisena – sõimerühm Väike Müü, liitrühm Mümla, aiarühm Muumitroll – oleme end nüüd korralikult Muumimajas sisse seadnud.

Uues majas oli esimeseks eesmärgiks harjuda üksteisega. Lisandunud olid uued töötajad ja uued lapsed. Ühtseks Muumipereks aitasid kasvada ühised tegemised ja üritused.

Eesti Vabariigi 105. sünnipäeva tähistamiseks korraldasime Muumimaja presidendi vastuvõtu. Selleks, et ka lapsevanemad saaksid nii vastuvõttu kui ka sellele järgnevat kontserti jälgida, toimus üritusest otseülekanne lasteaiia Facebooki lehel. Koolieelikute seast va-

litud presidendipaar jaksas sirge selja ja väarika hoiakuga vastu pidada kogu kätlemistseremoonia ja naeratada ka kontserdijärgsel fotosessioonil.

Palju põnevat toimus maikuu. Kooli ja lasteaiia ühine emadepäeva tähistamine toimus suviselt sooja pühapäeval just lasteaiia hoovis. Lisaks kontserdile sai meisterdada, maalida ja kokata erinevates töötubades, maiustada kohvikus ja kasvõi niisama koos vanematega mänguväljakul kiikuda.

Hea Hariduse Fondi toetusel ja hakkajate talguliste abiga paigaldasime õuealale kasvuhoone ning peenrakastid. Enne taimede istutamist oli kasvuhoone sobivaks tuulevarjuliseks pesaks lastekaitsepäeval meie lapsi rõõmustama tulnud koduloomadele. Maikuu lõpus toimus Muumimaja esimene lõpupidu – kooli saatsime 11 Muumitrolli. Enne suvepuhkusele jäämist veetsid koolieelikud veel põnevust täis öö lasteaias ning osalesid laseaiia tantsurühmaga Tartu Võimlemispeol.

Koos vanematega tegutsemist jagus Muumimaja hoovis veel pimedasse sügisõhtussegi. Kui isadepäeva eel las-

telt isade kohta iseloomustusi kogudes kiideti enim oma isa ehitusoskust, oli selge, et just ühine meisterdamine on seekordse isadepäeva teema. Isadele kohaselt meisterdasime kohe suurelt. Lasteaiia hoovis valmis jalgrattahoidja, varikatus väliköögile ja puupakkudest rada. Seda kõike vähem kui kahe tunni- ga. Meil ongi kõige osavamad isad!

Enne jõulupidu jõudis meie maja seinale silt, mis ka möödasõitjale teada annab, et selles värviliste triipudega majas tegutseb Maarja-Magdaleena lasteaid. Teostuse ja paigalduse eest täname oma kohalikku ettevõtet OÜ LGT Konsultatsioonid. Samale ettevõttele kuuluvad tänusõnad ka Jõuluvana kingikoti täitmise eest!

Muumimajas sai möödunud aastal külastada ka kaht näitust: naistepäeva eel nukunäitust ning septembris aabitsanäitust. Suur rõõm, et näituste eksponaatide mitmekesisuse eest hoolitsevad nii töötajad kui ka lapsevanemad!

Üheskoos tegutsemises peitub suur jõud. Oleme tänulikud, et meil on nii ägedad lapsed, aktiivsed lapsevanemad ja toetav kogukond.

Hea Hariduse Fondi toetusel paigaldasime lasteaiia hoovi kasvuhoone ja lillekastid. Foto: erakogu

Tartu valla parimate loovtööde konverents

Üllar Loks,
Lähte Ühisgümnaasiumi direktor

23. novembril toimus Lähte Ühisgümnaasiumis järjekordne parimaid loovtöid tutvustav konverents.

Õppekavast tulenevalt teevad kõik 8. klassi õpilased loovtöö, mida peale valmimist kaitstakse komisjoni ees. Konverentsile olid palutud kõigi Tartu valla koolide parimate loovtööde autorid. Konverentsi mõte on tutvustada parimaid töid, tunnustada autoreid ja juhendajaid ning üksteiselt õppida.

Sel korral esitlesid oma töid järgmised õpilased:

Kristjan Täär (Lähte Ühisgümnaasium), „Looduse filmimine ja jälgimine aasta jooksul“, juhendaja Laura Tamme.

Hendrik Visk (Lähte Ühisgümnaasium), „Jalgpalluri meisterlikkuse võistlused“, juhendaja Üllar Loks.

Joonatan Adamson (Lähte Ühisgümnaasium), „Loomajälgede loendamine Amme jahiseltsi aladel“, juhendaja Üllar Loks.

Mari Kaasik (Lähte Ühisgümnaasium), „Rõngassärgi valmistamine“, juhendaja Laura Tamme.

Nelenora Poolak (Maarja-Magdaleena Põhikool), „Tenerife saaretuur“, juhendaja Egle Lellep.

Mia Reitel (Lähte Ühisgümnaasium), „Toolide restaureerimine“, juhendajad Jana Roosimägi ja Ivo Kiis.

Grethe-Eliise Lindmä ja Kristeli Toome (Tabivere Põhikool), „Omaloominguline tantsukava ja video“, juhendajad Kairit Vassil ja Sigrid Salomon.

Johannes Juhan Lokko (Tabivere Põhikool), „Arvutimängu tegemine Unity keskkonnas“, juhendaja Lembe Lõhmus.

Raiko Pedaste (Kõrveküla Põhikool), „Robotkäsi“, juhendaja Jarko Pedaste.

Pisike Laeva Põhikool hingas jõulude eel mõnuses jõulurütmis

Kervin Kull, Laeva Põhikool

19. detsembril toimus Laeva Kultuurimajas kooli jõulupidu, kus sai näha ja kuulda väga paljusid erinevaid etteasteid.

Jõulupidu oli nõnda sisukas, et tegi ilmselt silmad ette ka paljudele suurematele koolidele. Kokku täitus lava rohkem kui 30 etteastega ning esinesid nii kõige pisemad õpilased kui ka õpetajad. Lisaks ohtratele muusikalistele

numbritele, mille olid kokku pannud muusikaõpetaja Ave-Maria Sild ning algklasside õpetajad, sai näha ka kõikide klasside etteasteid tantsust, luuletuste ja korralike näidenditeni välja. Mõistagi oli kohal ka muhe jõuluvana, kes klasse kingikottidega kostitas.

20. detsembril võttis Laeva Põhikool ette teekonna Tartusse, kus külastati Peetri kirikut. Seal võõrustas koolipere koguduse õpetaja Ants Tooming, kes andis ülevaate Peetri kiriku ajaloost

ning viis läbi ka jõuluteenistuse. Lisaks esinesid mõne muusikapalaga ka kooli õpilased. Peetris kirikus käimine oli koolipere jaoks midagi uut ja teistsugust, kuivõrd varasemalt on külastatud lähedal asuvat Kursi kirikut. Kooli jõuluhommikul kirikus käimise traditsioon on koolis oma koha leidnud ning kindlasti jätkatakse seda ettevõtmist ka tulevikus.

Maarja-Magdaleena ja Laeva lapsed ehitasid Robootikapäeval diskosaali

Liisi-Triin Siimenson,
projektijuht

Tartu Valla Hea Hariduse Fondi poolt rahastatud projekti üldeesmärk on läbi Lego Education Spike Essential õppekomplektide kasutamise loomida tehnoloogia matemaatika, loodusainete, keeleõppe ja kunstiga ning STEAM (Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics) põhimõtete rakendamise kaudu arendada ja ühtlustada õpilaste IT-alaseid teadmisi ja digipädevust.

Projekti tulemusena paranes märgatavalt õpilaste digiteadlikkus. Iga õpilane sai läbi praktiliste harjutuste sooritamise paremini aru, kuidas ja mis toimub kaasaegsetes anduritega juhitud digisüsteemides ning mida toob kaasa anduri oleku muutus. Projekti tulemusel said õpilased täiendada digivaldkonna baasteadmised, millele tuginedes on võimalus valida peale põhikooli lõpetamist endale sobiv tulevane õppesuund või eriala.

23. novembril toimus Robootikapäev

Laeva põhikoolis, mida viis läbi õpetaja Annika Teska. Lastel olid ülesanneteks ehitada kiire auto, diskosaal koos valguse ja heliga ning oma ehitatud liikumisvahendiga läbida etteantud rada. Tublid osalised said tänutäheks reisi AHHA keskusesse kus osaleti ka jõulušokolaadilabori töötoas ja kohtuti realistlike robotdinosaurustega. Robootikapäevaga sai lõpu Tartu valla Hea

Hariduse Fondi projekt, millega soetati Maarja-Magdaleena ja Laeva põhikoolile robootikakomplekte ja koolitati õpetajaid kasutama antud vahendeid oma ainetundides.

Loodame, et see projekt saab aluseks iga-aastaste koolide vahelistele robootikavõistlustele.

Jõulutegemisi Maarja-Magdaleena Põhikoolis

Liisi-Triin Siimenson ja Kristi Jaanus, J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli õpetajad

Jõulutegemised said alguse 4. detsembri hommikul traditsioonilise adventiküünla süütamisega Maarja-Magdaleena kirikus. Lauldi jõululaule ja kirikuõpetaja Aivo Prück pidas väikese teenistuse. Adventihommiku lõpetuseks helistasid kirikukella abituriendid.

Jõulukuusse mahtus veel mitmeid tegemisi. Algklassid käisid Rakvere Teatris vaatamas jõluetendust „Kessu ja Tripp“, kolmandikud orienteerusid Mänguasjamuuseumis ja ülemaailmsel jõlukampsunipäeval kohtusid algklassid Maarja-Magdaleena raamatukogus jõuluvana Santa-Taaduga. Jõuluvana tutvustas võluraamatut ja suutis tõelisele jõuluvanale kohaselt pingutusteta

vastata kõikidele küsimustele. Õpilased külastasid Kalevipoja Kojas Siili Jõulumaad ning 8.–9. klass käis Jäaaja Keskuses liustikke õppimas. Lisaks jagus õpilastel ja õpetajatel ideid klassi uste kaunistamiseks, jõululaadaks valmistumiseks ja meistriklassi töötubades osalemiseks. Sära lisas jõulukuule kontsert Jõulupärlike, mida valmistas ette meie õpe-

taja Karmo Toome ja kus esinesid lisaks õpilastele ka lapsevanemad ja õpetajad. Jõulunädalalasse mahtus veel ühine filmi vaatamine „Tähtsad ninad“ ja jõululaat.

Detsembrikuu viimane koolipäev lõppes piduliku jõululõunaga ning jõulupeoga, kus näitering esitas lustaka näidendi „Võlukook ja superrott“.

Liikumisaasta lõppes sulgpalliturniiriga

Kristiina Raja,
Maarja-Magdaleena
Põhikooli direktor

Sügisel Maarja-Magdaleena Põhikooli hoolekogu liikmete seas sündinud mõte saada kokku kamp lapsevanemaid ja koolitöötajaid ning alustada sulgpallitreeningutega sai reaalsuseks 9. oktoobril, kui algõpetuse treeningust võttis osa 12 huvilist. Tutvustavat treeningut juhendas Reimo Rajasalu, kes tegi ülevaate sulgpallireeglitest ja mängutehnikast.

Peamised mänguvõtted omandatud, alustati kaks korda nädalas kooli võimlas treeningutega. Selleks, et mängija-

tele ka väljakuruumi jaguks, tuleb end eelnevalt registreerida.

Treeningute populaarsust tõestab, et algsele seltskonnale on liitunud uusi huvilisi ning harjutamas käiakse sageli ka nädalavahetustel.

Liikumisaasta väärrikaks lõpetuseks algatas hoolekogu esimees Mart Kallaste järgmise mõtte: omandatud oskused tuleks ikka natuke pingelisemas keskkonnas proovile panna. Nii toimuski 30. detsembril 10 osalejaga turniir. Mängiti paarismänge, kusjuures vahetusi nii vastased kui ka paarilised. Enam kui neli tundi kestnud võistlusel selgusid parimad nais- ja meesmängijad. Põnevust jagus kuni viimase matšini, mil iga sekund oli arvel!

Maarja-Magdaleena aastalõputurniiri parimad sulgpallurid. Foto: Kristiina Raja

Kõrveküla Põhikooli ja Lähte Ühisgümnaasiumi õpetajad said õpetajate uusaastaturniiril võrkpallis III liigas kaksikvõidu

Tiit Mauer
Lähte Ühisgümnaasiumi õpetaja

2.–3. jaanuaril toimus Tartu Ülikooli spordihoones traditsiooniline õpetajate uusaastaturniir võrkpallis. 34 võistkonda Eestist ja 2 Lätist oli jaotatud kolme liigasse: I liigas osales 6 esindust, II liigas 16 ja III liigas 14 õpetajate segavõistkonda.

Lähte ÜG õpetajad osalesid sellel turniiril kolmandat korda, varasemalt saadi vastavalt 5. ja 9. koht. Kõrveküla Põhikooli õpetajad osalesid esmakordselt. Mõlemad Tartu valla koolid alustasid võistlust III liigas. Alagrupiturniir lä-

biti edukalt. Lähte ÜG alistas Kuusalu Keskkooli 2:0 ja Emili Kooli samuti 2:0. Kõrveküla PK võitis Tallinna Kuristiku Gümnaasiumi 2:0 ja Viljandi Jakobsoni Kooli 2:0. Alagruppide võitjad pääsesid poolfinaali, kus Lähte ÜG võistkond alistas Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi 2:1 ja Kõrveküla PK võitis Maarjamaa Hariduskolleegeiumi I võistkonna 2:0. Seega läbisid mõlemad meie valla koolid esimese võistluspäeva kaotusekibedust tundmata ning teisel võistluspäeval selgitati omavahel turniiri III liiga võitja. Esikohakohtumises näitas kindlat mängu Kõrveküla PK 2:0 (21:13, 21:19). III liiga paremus-

järjestus: 1. koht Kõrveküla PK, 2. koht Lähte ÜG, 3. koht Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium. I liigas saavutas esikoha külaliskool Lätist (Jaunmarupe parnatskola), järgnesid Descartes'i Kool ja Nõo RG, II liiga võitis samuti Läti esindus (Nautrenu vidusskola), 2. koht Võhma Kool ja III koht Türi PK. Kõrveküla PK võistkonnas mängisid Telle Talve, Teele Treiberg, Priit Tigane, Eigo Loorius, Annabel Huik, Ott Toomsalu ja Kaisa Liina Keps, Lähte ÜG koosseisu kuulusid Kersti Vaher, Triinu Jõesaar, Krista Kuus, Timo Arbeiter, Gunnar Kallari, Veiko Lehto ja Tiit Mauer.

Kõrveküla PK esindus: tagareas vasakult Telle Talve, Teele Treiberg, Priit Tigane, Eigo Loorius, esireas vasakult Annabel Huik, Ott Toomsalu ja Kaisa Liina Keps. Foto: erakogu

Lähte ÜG võistkonda kuulusid vasakult Triinu Jõesaar, Krista Kuus, Kersti Vaher, Gunnar Kallari, Tiit Mauer, Veiko Lehto, ees Timo Arbeiter. Foto: erakogu

Kohaliku omavalitsuse ja elanike kriisirollid

Katariina Vaabel, Päästeameti riskikommunikatsiooni ekspert

Tänapäeval on tõsiasi, et kriisid võivad vallanduda väga paljude erinevate tegurite mõjul – kaob küte, side, elekter, vesi või juhtub hoopis midagi muud, mis meie kõigi elukorraldust rohkem või vähem puudutab ning muudab.

Kui on tegemist ulatusliku kriisilukorraga, siis see mõjutab kogu ühiskonda ja selle lahendamisse peavad ühiselt panustama nii riigiasutused, kohalikud omavalitsused, ettevõtted kui ka elanikud. Kriisid mööduvad leebemalt üksnes siis, kui oleme nendeks valmis-
tunud.

Kriisideks valmistumine on reguleeritud hädaolukorra seaduse ja riigikaitse-
seadusega, mis panevad paika erinevate osapoolte kohustused kriisideks valmistumisel ja nende lahendamisel.

Kohalikel omavalitsustel on kriisilukordades väga oluline roll, seda elanikele esmaste ja eluks vajalike teenuste kättesaadavuse ja elanike toimetuleku tagamisel. Omavalitsused on lähim tugi nii kogukondadele kui ka inimestele. Omavalitsuses juhib kriisilukorra lahendamist kriisikomisjon, kuhu kuuluvad lisaks vallavalitsuse/linnavalitsuse töötajatele ka elutähtsaid teenuseid osutavad ettevõtete esindajad. Näiteks vee-ettevõtte, soojatootja või teede kor-
rashoiu eest vastutav ettevõtte.

Päästeamet on andnud kohalikele omavalitsustele järgnevad soovitusel kriisivalmisoleku tõstmiseks.

- Tagada taristu toimepidevus objektidel, mis on inimese elu ja tervise seiskohalt olulised ja peavad kriisis toimima (hooldekodud, erihoolekandeesutused, haiglad, koolid, lasteaiad).
- Koostada KOV-i kriisikomisjoni aktiveerimise ja kogunemise kord kriisi lahendamiseks.
- Planeerida kriisiaja informatsiooni kogumise ja edastamise võimalused, mis toimiksid ka elutähtsate teenuste katkestuste tingimustes.
- Kaardistada eelnevalt info kriisi ajal vajalikest elutähtsate ja teiste oluliste teenuse osutajatest, sh nende kontaktidest, asukohtadest jne (elektrivõrgu-
ettevõtted, ravimid, esmatarbekaabad, sularaha, kütus, ühistransport jne.)
- Valmistada ette ja teavitada inimesi

kriisi ajal toimivatest kogunemiskohtadest ehk kerksuskeskustest KOV-i territooriumil, kus saab infot, nõu ja abi.

- Planeerida tegevused elanike evakueerimiseks ja (teiste omavalitsustegi) evakueeritavate vastuvõtmiseks.
- Kaardistada vajadus ja sõlmida lepingud kriisi ajal vajaminevate vahendite rentimiseks, millega tagatakse elutähtsate- ja teiste oluliste teenuste osutamine (nt generaatorid, teisaldatavad tualettruumid, joogivee jagamise vahendid, mobiilsed konteinerkatlamad, transport jne).
- Kaardistada üksi elavad ning kriisi ajal ja -järgselt, abi vajavad elanikud.
- Kaardistada ning luua võrgustik kogukonna esindajatest, kelle kaudu edastada informatsiooni kriisi eel ja ajal (nt külavanemad, korteriühistud, kogukonna- või asumiseltsid jne). Selleks, et kohalik omavalitsus või muu kriisi lahendav asutus saaks elanikke keerulisel ajal toetada, on väga oluline, et elanikud oleks ise võimalikult hästi ette valmistunud.

Kriisideks valmistumise elaniku meelepea!

- Mida suurem on kriis, seda kauem jõuab kohaliku omavalitsuse või riigi abi sinuni.
- Ole valmis vähemalt seitse päeva iseseisvalt hakkama saama.
- Tee koostööd kogukonnaga – naabrite, korteriühistu ja külaseltsiga! Loe täpsemaid käitumisjuhiseid www.olevalmis.ee ja lae alla Naiskodukaitse väljatöötatud käitumisjuhiste äpp „Ole valmis!“.

Häid eeskujusid

Lõuna päästkeskuse kriisibüroo juhataja Silver Konksi: 2019. aasta Kagu-Eesti tormi ajal tekkinud ulatusliku elektri- ning sidekatkestuse järel on Võru linn kriisideks valmisolekusse mahukalt panustanud. Omavalitsus on hankinud satelliittelefoni ja raadiosidevahendid, millega mobiilside katkemisel elutähtsate teenuste osutajate ning teiste kriisi lahendavate asutustega ühendust saada. Veel on Võru linnas ette valmistatud ja generaatoritega varustatud evakuatsioonikohad.

2023. aastal testisid Võru linn ja Võru vald elutähtsate teenuste (vesi, kaugküte ja kohalike teede sõidetavas) osutajate kriisivalmidust õppusel „Võrukael“, kus mängiti läbi lumetorm ja elektrikatkes-

Katariina Vaabel, Päästeameti riskikommunikatsiooni ekspert.
Foto: Päästeamet

tus. Kriisitingimustes pidid vee- ning kaugkütteettevõtted teenuste tagamiseks mõne tunni reaalset generaatorite toitel hakkama saama. Samal ajal pidi teehooldaja aja peale valmis seadma talihooldustehnika ning teostama kontrollisõidud. Samal õppusel mängiti läbi korterelamute elanike evakuatsioon. Õppusel juhtis kriisi lahendamist Võru linna ja Võru valla ühendstaap, mille koostöö harjutamine oli üheks õppuse eesmärgiks. Ühendstaapi vajab linn ja vald selle tõttu, et nende osade elutähtsate teenuste osutajad kattuvad. Samuti tuleb evakuatsiooni korral teha koostööd transpordi- ja evakuatsioonikohtade tagamiseks.

Lõuna päästkeskuse ennetustöö büroo ennetuspartner Kaisa Niilo: „Ühised kriisikoolitused, õppused ja projektid kasvatavad kindlustunnet, et tugeva ja koostöövalmis kogukonna toel ollakse valmis ja leitakse väljapääs ka keerulisematest kriisilukordadest“.

Silmapaistva tööga on saanud hakkama mitmed Lõuna-Eesti kogukonnad, kes on võtnud vaevaks end koolitada või kirjutanud projekte enda kriisikindluse kasvatamiseks.

Võru vallas Sulbi külas tegutsev MTÜ Sulbi Maarahva Selts kutsus päästeameti endale kogukonna kriisikoolitust tegema juba 2023. aasta maikuus. Koolitusel analüüsiti kogukonna toimetulekut võimalikes hädaolukordades. Tänu koolitusele oli sügisel KÜSKI innovatsiooni-
fondile (Kodanikuühenduse Sihtkapitali taotlusvoor elanikkonnakaitse võimekuse arendamiseks) taotluse esitamise ajaks selge pilt silme ees, mida kogukonna kriisikindluse võimestamiseks esmaselt vaja läheb. Nii küsiti toetust generaatori ja kaasaskantava akujaama soetamiseks.

Jaauarist suurenes vanaduspensioniealiste maksuvaba tulu 776 euron

Sotsiaalkindlustusamet

Aasta tagasi hakkas kehtima vanaduspensioniealistele ja vanaduspensioniiikka jõudvatele inimestele erinev maksuvaba tulu arvestus kuni 704 euro ulatuses. 1. jaauarist tõuseb maksuvaba tulu aga 776 euron.

776-eurone maksuvaba tulu on seotud inimese vanusega, mitte pensioniliigiga. See tähendab, et see kehtib kõikidele neile pensionäridele, kes on pensionieas (vähemalt 64 aastat ja 9 kuud vanad). Samuti ka neile, kes jõuavad uue aasta jooksul vanaduspensioniiikka.

Sotsiaalkindlustusameti pensionivaldkonna juhi Agne Kiviselja sõnul arvestatakse uus maksuvaba tulu summa automaatselt inimese pensionile ning selleks ei ole vaja eraldi ameti poole pöörduda. „Kui inimese brutopension on suurem kui 776 eurot, tuleb tasuda ülemineva summa pealt tulumaksu. Kui pension jääb aga alla 776 euro ning inimesel on veel tulumaksuga maksustatavaid tuluseid, siis üle jäävat osa saab kasutada oma äranägemise järgi, nt töötasult,“ lisab Kiviselg.

Toome näite. Kui inimese pension on 700 eurot ja töötasu 900 eurot, arvestab sotsiaalkindlustusamet uuel aastal

pensionilt tulumaksuvaba miinimumi 776 euro ulatuses. Seega on kogu pension tulumaksuvaba. Soovi korral saab pensionär üle jäävat maksuvaba tulu kasutada töötasult 76 euro ulatuses ($776 - 700 = 76$). Selleks tuleb esitada maksuvaba tulu kasutamise avaldus oma tööandjale.

Neile, kes ei ole vanaduspensionieas ega jõua sinna 2024. aasta jooksul, kehtib jätkuvalt astmeline tulumaksusüsteem ning maksuvaba tulu summaks on 654 eurot.

Loe lisaks maksuvaba tulu arvestuse kohta sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Tartu 2024 Tartu vald

Äksi kunstilaager „Ellujäämise kunstid“ ootab kandideerima!

Karita Tilk,
Tartu valla kultuuritööspetsialist

Tartu 2024 põhiprogrammi kuuluv kunstifestival „Linnast välja“ kutsub kuni 31. jaauarini kandideerima Äksi kunstilaagrisse „Ellujäämise kunstid“ 01.07.2024–07.07.2024.“

Kunstilaager saab toimuma Äksis, peamiselt kohalikus kunstigaleriis Galerii No1 ja selle lähiümbruses. Kandideerima oodatakse kõiki maalikunstnikke, kes on vähemalt 18-aastased ja keda inspireerivad Vooremaa maalilised vaated ning Tartu 2024 kultuuripealinna üldteema „Ellujäämise kunstid“. Tegemist on rahvusvahelise laagriga, kuhu valitakse 5 Eesti ja 10 rahvusvahelise taustaga kunstnikku.

Rohkem infot ja kandideerimisvorm asub siin:
<https://www.linnastvalja.ee/open-call/>

Tartu 2024

OPEN CALL

**ART CAMP IN ÄKSI
"ARTS OF SURVIVAL"**

01.07.2024- 07.07.2024

Application deadline:
January 31st 2024

**LINNAST
VÄLJA**

www.linnastvalja.ee/open-call

TEENUSED

Soovin osta 1-2 toalise korteri Kõrvekülas, Vasulas, Tammistus, Kärknas, Lätel või Tabiveres. Võib vajada san. remonti või renoveerimist. Info tel. 5645 1927.

TALVINE HOOLDUSKORISTUS

- lumekoristus ja libedusetõrje ATV-ga kõnniteedel, parklates, hoovides jms raskesti ligipääsevates kohtades. PUHASTUSTEENUSED - hoolduskoristus, kodukoristus, üüripindade koristus, ehitusjärgne koristus. LAMMUTUSTÖÖD - siselammutus, suuremate ja väiksemate hoonete lammutustööd ning prügi utiliseerimine. Vajadusel lammutusprojekt. Olemasolevate jätmete utiliseerimine jäätmejaama. NIITMISTÖÖD - Muruniitmine traktoriga, käsiniidukiga, trimmerdamine, lehtede/muru riisumine ning äravedu. Info tel 5689 7417, e-post smah.hooldus@gmail.com, Facebook OÜ SMAH Hooldus.

Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamine Kõrvekülas.

Kõrveküla maanaiste selts Miina korraldab sel aastal juba seitsmendat korda Eesti Vabariigi sünnipäeval matka. Liigume mööda kergliiklusteed ERM-ni ja tagasi. Matk on kõigile jõukohane, sest igaüks valib endale sobiva tempo ja nii pika maa kui jaksab. Tulge kõik matkamal!

Paar aastat hiljem otsustasime lisaks matkale tähistada kodumaa sünnipäeva konkursiga, mis sai nimeks „Kiluleib 2024“ ja osutus väga populaarseks. Hindamiseks esitatud tööd on olnud mitmekesised ja pakkunud nii harjumuspäraseid hõrgutisi kui uudsust ja meeldejäävaid maitseelamusi. Ka sel aastal ootame teid osalema võistlusel „Kiluleib 2024“. Kuna üritus toimub juba viiendat korda, siis soovime avardada osalejate loovust ja laiendada piire lisades võistlusele uue kategooria – kilutort. Lase fantaasial lennata ja valmista kiluvõileivad (vähemalt 6) või väike kilutort 6-le. Too need matkale eelneval pühapäeval, 18. veebruaril kell 11.00–12.00 Kõrveküla maanaiste selts Miina ruumidesse lasteaias Päikeseratas. Võileibu hindab lugupeetavatest ekspertidest žürii. Tulemused tehakse teatavaks Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud matka alguses 24. veebruaril kell 11.00 Kõrveküla Põhikooli ees.

Lisainfo telefonil: 55524237

TARTU VALLA TALIMÄNGUD 2024

I etapp - laupäeval, 20. jaanuaril 2024
Kõrveküla Põhikooli Spordihoones kell 10.00
Kavas: võrkpall, kabe, koroona, noolevise, meeste 3 x 3 korvpall

II etapp - laupäeval, 10. veebruaril 2024
Lätel (Spordihoones) kell 10.00
Kavas: suusatamine, uisutamine, kelgutamine, laskmine, mälumäng

Võistluse toetajad: Võistluse korraldaja: Tartu Valla Spordiklubi

Jäädaja Keskus

Saadjärve 20, Äksi, Tartumaa
AVATUD T - P kell 10 - 17 / kohvik kell 11 - 16
AUTORINÄITUS TULEVIKUTEEMADE KORRUSEL
PEETER LAURITS
Miski on kõigega seotud

Foto: Aaron Urb, Loodusmuuseum

Keeleteadlase J. V. Veski 150. aastapäevale pühendatud

OMALOOMINGUVÕISTLUS

VESKI

võisteldakse kolmes kategoorias:

LUULE, PROOSA, KUNSTITÖÖ

Osalema ootame Tartu valla 1.-9.klassi õpilasi.

Võisteldakse kolmes vanuserühmas 1.-3. kl, 4.-6. kl, 7.-9. kl

Auhinnad iga kategooria ja vanuserühma kolmele parimale.

tööde esitamise tähtaeg on 23.veebruar 2024.a

konkursi tingimused: www.maarja.edu.ee

Teenetemärk Tartumaa Kuldne Tammeoks ootab nominente.

Tartumaa teenetemärgiga tunnustatakse inimesi, kes on pika aja jooksul olulisel määral kaasa aidanud Tartumaa arengule, siinsele majandusele, kultuurile, elukeskkonna kvaliteedile ja inimeste heaolule.

Teenetemärgi andmise otsustavad maakonna omavalitsused ühiselt Tartumaa Omavalitsuste Liidu kaudu ja see antakse üle vabariigi aastapäevale pühendatud Tartumaa pidulikult kontsertaktusel.

Kandidaate saab esitada kuni 31. jaanuarini 2024.

Lisainfo ja kandidaadi esitamise vorm asub www.tartumaa.ee/tunnustamine/teenetemark-kuldne-tammeoks

Tartumaa Omavalitsuste Liit

TAMMISTUS ON VASTLAPÄEV

Pühapäeval, 11.veebruaril 2024 kell 13:00 alustame külakeskuses. Meile tuleb külla kirjanik Heiki Vilep. Võimalik osta kohapeal raamatuid. Palun selleks sularaha kaasa võtta.

Hiljem oleme kas toas või õues vastavalt ilmale. Joome teed, sööme suppi!

Lisainfo: 53001922 või meili teel tammistu.raamatukogu@tartuvald.ee

ÄKSI MOTORANTSO

BRONEERI OMA JÄRGMINE PIDU ÄKSI MOTORANTSO

- FIRMAPIDU
- SÜNNIPÄEV
- JÕULUPIDU
- PULMAD
- VÕI MÕNI MUU VAHVA ÜRITUS

BRONEERIMISEKS VÕTA MEIEGA ÜHENDUST

✉ motorantso@gmail.com

☎ +372 5837 3902

25.02.2024 kell 14
Maarja-Magdaleena
Rahvamajas

Heidy Tamme KONTSERT
"Aeg annab kõik"

Pilet 15 €

Lisateave: 101 1400000
Piletid on saadaval ainult Maarja-Magdaleena rahvamajas.

Palju õnne pisipõnni sünni puhul!

Stig Prants	11.11.2023
Robert Peedo	28.11.2023
Emily Huttunen	30.11.2023
Ott Robert Ivanov	01.12.2023
Mark Mattias Meister	05.12.2023
Trenton Tsiirp	08.12.2023
Karoliina Pedosk	11.12.2023
Melissa Brügel	12.12.2023
Bianca Kaljuvee	15.12.2023
Tuuli Kelgo	17.12.2023
Lenna Gulenko	24.12.2023
Otto Elias Eimla	29.12.2023
Märtin Erit	02.01.2024

Õnnitleme
Koidula Piangelit
92-aastaseks saamise puhul!

Õnnitlevad:

Ülle, Merle, Tarmo, Aare, Eveliis, Marian, Sten-Patrick, Marek, Maanus, Britt Ida Loviisa, Matilda, Mattis, Monika ja Maarika peredega.

Jäi tühjaks kodu, õu ja tuba
ei ava käsi koduvärvavat.

Mälestame kallist
AINO PÄRNA
28.09.1931 – 24.12.2023.

Tunne südamest kaasa pojale
perega ema, ämma, vanaema ja
vanavanaema kaotuse puhul.

Kuno perega ja Leida.

Evald Kaasik 90

Seisa korraaks ja kohe Sa näed,
et oled ilusal aastate mäel,
milles võid silmata elutee algust
ja aimata edasist kaugust!
Olgu see kaugus hästi pikk,
tervist täis ja õnnelik!
Palju õnne kallis juubilar!

Perekond Padar, Nahk, Tallmeister,
Maasik, Renate, Maimu.

ELLI JÕEMETS - 06.01 - 92
ANNE RAMMI - 12.01 - 65
KALJU REET - 24.01 - 84
HELLE KIIMA - 29.01 - 86
MILVI VAHKAL - 31.01 - 86

Et iga hommik rõõmu kingiks
mis muudaks argipäeva peoks.
Teil õnne olgu igas aastaringis
ja kõik te soovid saagu teoks.

Palju, palju õnne!

Laeva pensionäride selts

Südamlik kaastunne Aarele ema
MAIMU JÄRVEOTSa
kaotuse puhul.
Seltsing Lumeroos

Kallis Arvi Puuri!

Nii kaunilt säramas päike,
sest koitnud on juubelpäev
ja südamest soovime sulle,
et tervis ja õnn oleks jääv.

Jäagu ikka sul sära silmi
ja tugevateks töökad käed,
ärgu tulgu su pilgusse pilvi
ka siis, kui raske on päev.

Õnnitleme sind 85. juubeli puhul!

Abikaasa Laine koos laste, lastelaste ja
lastelastelastega.

Õnnitleme
Valve Peiponenit
85. juubeli puhul!

Su soojale südamele tugevaid tukseid,
su töödele edu ja silmisse õnne,
su aastaise pikkust ja päikesesära
ning tervist ja rõõmu veel rohkem kui enne!

Õnnitlevad õed ja õdede lapsed.

Siiras kaastunne
Elve, Eda ja Lea peredele
ELVINE VEIDER
Kaotuse puhul.
Onu lapsed peredega.

Armasd Laine ja Arvi Puuri!

Ei aastad suuda kustutada leeki,
mis süttis armastusest nooruspäevadel.

See soojendagu teid veel nüüdki
ja toetagu rasketel aegadel!

Õnnitleme teid 59. pulma aastapäeval!

Lapsed, lapselapsed
ja lapselapselapsed.

Eve, Allar, Siire!

Õnn on igas päikseteras,
õnn on sõbra soojas sõnas,
õnn on tervis, rõõmus meel,
soovime teile neid veel ja veel!

Sünnipäevatervitus!

Maarja-Magdaleena Maarahva Selts

Meie hulgast lahkunud

MAIMU JÄRVEOTS
19.05.1942 – 12.12.2023

ELVINE-VIOLA VEIDER
06.01.1927 – 01.01.2024

JAANUAR

26. jaan 21–02 TARTU 2024
AVAPIDU: ÖÖ24 ERMis

27. jaan 13 Giidituur püsinäitusel „Kohtumised“

VEEBRUAR

11. veebr 13 Kuraatorituur kotinäitusel „Praktiline ilu“. Poole hinna pühapäev!

17. veebruaril avame näituse „Kellele kuulub ÖÖ?“ Võtame valgusvihku elu öises linnas. Näitus vaatleb, kuidas on inimesed kogenud Eesti linnaööd minevikus, ja avab praegusaegse öö mitmekülgseid tähendusi.

17. veebr 12 Kuraatorituur ehtenäitusel

18. veebr 12 Leedu erituur (eesti k), **14** (leedu k) püsinäitusel „Kohtumised“

24. veebr EESTI SÜNNIPÄEV ERMis! Püsinäitus „Kohtumised“, tuurid ja EV 106. aastapäeva kontsert. Tasuta!

25. veebr Kotinäitus „Praktiline ilu“ viimast päeva avatud!

Teiste ERMis toimuvate sündmuste kohta loe siit: www.erm.ee

ÕPITOAD

10.–11. ja 17.–18. veebr Kangastelgedel kudumine (algajad)

17.–18. veebr Niplispitsi tehnikas kardpitsi tegemine

2.–3. märts Pabermaterjali korrastamine ja säilitamine koduses arhiivis

16. märts Seto valge pitsi heegeldamine

16.–17. märts Raamatute köitmine ja parandamine

Registreerimine: erm.ee/opitoad

EESTI SÜNNIPÄEV ERMis 24. veebruaril

TARTU VALLA KULTUURIKALENDER

Ajas muutuv kultuurikalender on leitav aadressil: www.kultuurikava.ee

NB! Kõik soovijad saavad oma sündmuse kalendrisse ise märkida. Loo konto, logi sisse ja lisa sündmus! Siis ei ole vaja eraldi Kuukirjale sündmusest märku anda.

JAANUAR – VEEBRUAR 2024

31. jaan kell 12.00	Iga kuu viimane kolmapäev ürituste sari „EAKATE TUND“ Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
31. jaan kell 19.00	Pille Pürgi autobiograafiline etendus „Kõbus ja Lõbus“ Tabivere Rahvamajas. Kaastegev Toomas Lunge. Piletid müügil Piletimaailmas 23 €, Soodushind 20 €.
10. veebr kell 10.00	Tartu valla Talimängude II etapp Lähtel. Kavas suusatamine, uisutamine, kelgutamine, laskmine, mälumäng.
11. veebr kell 13.00	TAMMISTUS ON VASTLAPÄEV. Külakeskuses külas Heiki Vilep, vastavalt ilmale tegevused toas või õues. Joome teed, sööme suppi.
13. veebr	Vastlapäev ja uisudisko Lähtel. Raamatukogu esisel platsil esinevad kohalikud noored. Kell 12.00–19.00 toimuvad Palalinna meeskondlikud reesõiduvõistlused ja kogu pere kelgutamisvõistlus. Kell 19.00 UISUDISKO Lähete jääväljakul. (Halva ilma korral Lähete Raamatukogu esisel platsil.)
13. veebr kell 18.30	Rahatarkus Laeva Kultuurimajas. Tasuta
18. veebr kell 11.00–12.00	„Kiluleib 2024“ Kõrveküla maanaiste selts Miina ruumides (Kõrveküla Lasteaed Päikeseratas). Osaleda saab kiluvõileivadega (vähemalt 6) või väikse kilutordiga 6-le. Lisainfo tel 5552 4237.
20. veebr kell 19.00	Vilde teatri etendus „Peaagu armastus“ Laeva Kultuurimajas. Pilet 8 €.
24. veebr	Fotokonkurss „Palju õnne Eestile“. Tee oma tegemistest Eesti Vabariigi aastapäeval pilt ja postita see Tammistu Raamatukogu-Külakeskuse Facebooki lehele.
24. veebr kell 11.00	Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud matk ja võistluse „Kiluleib 2024“ osalejate tunnustamine Kõrveküla Põhikooli ees.
24. veebr kell 16.00	EV Vabariigi sünnipäevale pühendatud kontsert Laeva Kultuurimajas. Tasuta
24. veebr	Rongkäik Äksi Vabadussambani. Alguspunktid Lähtel, Äksis ja Tabiveres. Info tel 5627 0280
25. veebr kell 14.00	Heidy Tamme kontsert „Aeg annab kõik“ Maarja-Magdaleena Rahvamajas. Piletid Fientast või rahvamajast 15 €.
28. veebr kell 12.00	Iga kuu viimane kolmapäev ürituste sari „EAKATE TUND“ Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses.
8. märts kell 21.00	Tantsuõhtu ansambel Sada ja seened Laeva Kultuurimajas. Pilet broneerides 10 €, kohapealt 15 €.
9. märts kell 20.00	Tantsuõhtu Mõeldes naistele Tammistu Raamatukogu-Külakeskuses. Tantsuks mängivad Mait ja Mikko Maltis, vahepalasisid täidab LED-saksofonist Henri Aruküla. Piletid Finetast või külakeskusest 15 €.

KÕRVEKÜLA

LAEVA

LÄHTE

KOOGI

PIIRISSAAR

RAADI

KÄRKNA

ÄKSI

TABIVERE

mitmes kohas

TAMMISTU

VASULA

VEDU

MAARJA-MAGDALEENA

VALMINUD ON TARTU VALLA KALENDER AASTAKS 2024!

Kalender on kõigile tasuta ja seda saab küsida raamatukogudest ja vallamajast.

Täpsed juhised, kuidas kalendri kätte saab, annab iga raamatukogu ise.